

20. desember 2004

Kr. 10,-

69. årgang

ORGAN FOR MENTAL, SOSIAL OG ØKONOMISK NYORIENTERING

Nr. 11

VÅRT MÅL: Et fritt levende selvvirksomt samfunn
 VÅR METODE: Selvkontroll og hensynsløs, men objektiv kritikk
 VÅRT MIDDEL: Ny livsorientering bygget på Kristusimpulsen

MOTTO: Riv ned alle gjerder som skiller menneskene og hindrer dem fra å oppleve og erkjenne våre dype fellesinteresser innenfor vårt felles samfunn. Frem med helhetsfølelsen og totalitetsbevisstheten. Ned med partipolitikken og klassekampen. Frem med det frie levende selvvirksomme samfunn.

Skal menneskeheten og jordkloden reddes fra sammenbrudd, må først samfunnssystemene innrettes etter skaperverkets virkelighet

Foredrag av Oddmund Gullteig på sommerstevnet på Stend 2004

Menneskenes psykiske og fysiske tilstand, og jordklodens økosystem er under sammenbrudd. Denne trenden oppfattes nå av stadig flere. Ansvar for dette forliset ligger hos menneskene selv. Men redningen er ikke betinget av at hvert personlige individ først må forbedre sin personlige vandel, og at verden da vil bli frisk. På noen områder lar det seg ikke gjøre å forbedre menneskets mentalitet, dersom tidsånden i samfunnssystemet har villedet menneskenes økonomiske og sosiale livsdrifter til å praktisere et livsstridig pengesystem, og videre binde seg til en misforstått statsavhengighet. Ifølge psykologiske kjensgjerninger er menneskenes oppholdsdrifter blinde, og kan således manipuleres til ubevisst å søke etter falske objekter. Ut ifra en slik forståelse av verdens stadig økende problemer vil jeg poengtere at det ikke er en personlig sak å begynne å praktisere et nytt og livsriktig pengesystem. Vi er alle forpliktet til å spille i det vedtatte systemet selv om vi ser at det vi driver med er en livsfarlig lek for et samfunn.

Hvert enkelt menneske er ikke lenger bare en personlig helhet. Hvert menneske er i utviklingens løp også blitt en del av et samfunn. Vi kan si at hvert menneske også er som en celle i et samfunnslegeme, og i en samfunnsdel. Vi må gjøre oss fortrolige med at menneskene i samfunnsutviklingens løp har blitt ansvarlige for sin vandel på to forskjellige områder. Det vil si at vi er ansvarlige både for personlige vandel og medansvarlige for vår felles vandel, i egenskap av samfunnets lover og verdibegreper, som vi kaller samfunnets konstitusjon. Under menneskenes utvikling fra det såkalte dyrestadiet er det nesten alltid menneskenes personlige vandel som er i søkelyset når noe galt skjer. Denne personlige bebreidelsen rettes mot det enkelte individ når noe uønsket skjer i det små. Men bebreidelsen rettes også mot enkelte personers vandel når kriger herjer, og når samfunn går til grunne. Da letes det etter

en personlig syndebykk. Under slike nasjonale uheldige omstendigheter søkes det etter en eller flere personer som de mener er ansvarlige for nasjonens uheldige tilstand. Å søke etter en syndebykk er en feilvurdering av ansvarsforholdet omkring en nasjons sammenbrudd. Et kollektivt sammenbrudd har foregått over lengre tid. Et nasjonalt sammenbrudd er en dynamisk følge av tidsåndens ubevisste villfarelse over lengre tid. Når skaperverkets virkelighet blir satt til side på grunn av en nasjons fiktivøkonomiske pengesystem og en statstilbedende mentalitet, da begynner de økonomiske og sosiale sammenbruddene.

Sannhetsgehalten i et samfunns konstitusjon kan vi kalle menneskenes kollektive vandel. Det er samfunnets ubevisste dårlige vandel som er den sekundære årsaken til at et samfunn begynner å bli sykt. Den usunne psykiske atmosfæren i et samfunns livsstridige konstitusjon villeder det personlige menneskets blinde drifter, og livet blir meningsløst for mange. Jeg ser ikke bort ifra at denne meningsløse tomheten kan være en medvirkende årsak til de økende psykiske lidelsene som nu rammer mange. Den kollektive forbigåelsen av skaperverkets mening fremmer av seg selv en nedbrytende og brutaliserende mentalitet. I denne uhyggelige atmosfæren ønsker konstitusjonen at samlivet mellom menneskene skal harmonere. Det er å forlange at der skal vokse liljer ut av de tistelfrø som systemet selv har sådd i de unges sinn. Og disse tistelfrøene symboliserer da de materielle og psykologiske villfarelsene som gjennomsyrrer mye av livsopplysningenes pensum som de unge blir informert i.

Når makter og myndigheter ikke klarer å snu den hensynsløse og brutale utviklingen, så lages det nye påbud og forbud. Men brutaliteten og den økonomiske kriminaliteten bare øker. Stadig flere personer i sentrale stillinger, og andre, må ha bevæpnede livvakter omkring seg, også i vårt land. Dette er en ny trend for samfunnsutviklingen i Norge. Men i vikingtiden, for mer enn 1000 år siden, herjet brutale nordmenn i store deler av Europa. Og i en tidsepoke i utvik-

lingen trodde Norges befolkning at guden Odin var den styrende i det hinsidige Valhall, og med åpne armer tok imot de som ofret sine liv i krig. Denne overtroen har da de fleste mennesker utviklet seg bort ifra.

Menneskenes felles vandel gir seg uttrykk i samfunnenes konstitusjoner, og består ennå for en stor del av økonomiske og sosiale vrangforestillinger i forhold til Livets altomfattende skaperverk. Ut ifra sannhetsgehalten i et samfunns konstitusjon foregår det en ubevisst selvvirksom mentalitetsforandring i hvert enkelt menneskets psykiske dimensjon. Ordet "mentalitet" påpeker en sentral tilstand i menneskets psykiske utviklingsnivå. Ifølge leksika ser vi at ordet mentalitet betyr: tankegang, sinnstilstand, lynne. Det skulle da være logisk at tankegangens bevissthetsnivå påvirker både sinnstilstand og lynne. Først når konstitusjonens veiledning blir livsviktig, vil det personlige menneskets drifter lede mennesket mot en naturlig og hensiktsmessig utfoldelse. Da først vil menneskenes sosiale mentalitet utvikle seg til å bli samfunnenes harmonerende bindevev, mens myriader av påbud, forbud, byråkrater og kontrollører blir overflødige, og forsvinner når virkelighetens lys bryter gjennom villfarelsens skydekke.

Den tyske psykologen Sigmund Freud sammenlignet mennesket med en båt. Menneskets vilje til å holde seg oppe sammenlignet Freud med skroget som holder båten flytende. Menneskets drifter sammenlignet han med båtens motor. Så langt kan vi si at mennesket holder seg psykisk oppe med viljen, og beveger seg mot et mål hjulpet av driftene. Men skal viljen og driftene komme til det riktige målet, så må denne båten ha et perfekt ror. Og roret på båten symboliserer menneskets bevissthet til å orientere seg riktig mot det ønskede målet. Overfører vi denne symbolske liknelsen på en nasjons anstrengelser etter å nå fram til lykkens land, så kan vi si at både viljen og driftene virker riktig. Men dersom roret er vrangstilt og styr-

Helhetsøkonomien – Totalitetsøkonomien III

Av G.E. Bonde
(Korversjon v/Alf J. Wang)

Objektiv økonomilære De fire kasser

Hvis vi tenker oss om; så vet vi at menneskenes økonomiske liv er knyttet til fire forskjellige størrelser: 1) gullet, 2) pengene, 3) papirformuene og 4) materien (produksjon og foredling). Disse fire dimensjoner eller størrelser tenker vi oss symbolisert i fire store kasser, som inneholder: a) Verdens gullmasse, b) Verdens kontante pengemasse, c) Verdens papirformue (alle bokførte verdier innbefattet) og d) Materien (råstoffet, og uferdige varer, jord, vann osv.)

På denne enkle skisse har vi risset opp disse fire kasser, proporsjonene er vilkårlig, men det innbyrdes forhold til en viss grad riktig: Gullkassen a er selvsagt minst. Pengekassen b er adskillig større, kasse c med papirformuene eller de fiktive (tenkte) imaginære eller nominelle verdier, papirkapitalismen, er naturligvis mange ganger større enn de fabrikkerte «likvide kontantmidler» i kasse b. Kasse c inneholder bl.a. aktiebrev, obligasjoner, verdipapirer og alle bokførte verdier. Det er innholdet av kasse c som alle sosialister ved sin klassekamp ubevisst er med på å øke, mens de sier seg å bekjempe kapitalismen.

Materien i kasse d er naturligvis uendelig meget større enn alle kasser til sammen (her må vi huske på materiens kretsløp), spør vi etter dens «verdistørrelse» i penger i forhold til de øvrige kasser, så blir denne verdistørrelse naturligvis nøyaktig like stor som i kasse c, hvis innhold jo (bortsett fra alle bokførte tilgodehavender, som går opp i opp med all bokført gjeld) refererer seg til alle «kapitaliserte» (d.e. bokførte) realverdier i kasse d (krf. samfunnsregnskapet). I kasse C hvor hele innholdet er «tenkt» og «avtalt» innhold, kan i virkeligheten neppe engang tales om volum, med mindre man vil tenke på aktiebrevens og alle verdipapirenes ytre omfang.

Når verden ennå ikke har vært seg disse fire kasser fullt bevisst, og derfor istedet har syslet med «proble-

mer», politikk og «finanskriser» i forbindelse med de økonomiske spørsmål, så kommer det særlig av at menneskesamfunnene ennå ikke har vært seg bevisst som helheter og enheter (= som totaliteter). Man har regnet f.eks. med statsøkonomi istedenfor totalitetsøkonomi. Samtidig som menneskene ikke har vært seg bevisst hva bevegelse er, og hvilke rolle bevegelsen spiller på det økonomiske område innen disse helheter, innen disse samfunn. Man er gått i snurr i det som skjedde omkring en.

La oss nå betrakte disse kasser en stund, og tenke over hva såkalte finansmenn, statsmenn, «sosialøkonomer» og statsøkonomer egentlig beskjeftiger seg med og hva det er som de kaller «problemer». Vi ser da straks at det er forholdet («relasjonene») mellom disse fire kasser de alle sammen farer vill i og surrer omkring. Noen vil minke innholdet av varer i kasse D, for å bevare illusjonen om («verdien») i kasse B.

Andre vil øke innholdet i kasse D, for ved «dumping» å «ruinere» dem som samler i kasse B. Noen vil redusere «pengemengden» i kasse C, for å gjøre «pengene» «normale». Så er det andre som vil redusere innholdet i kasse C med 50% («gjeldsnedskrivning»), men da andre kaller denne gjeld for «skattbar formue», så er det et «problem» hvordan det skal utføres, og som det er vanskelig å bli enig om.

Alle enten vet eller burde vite at vi både privat og offentlig lever av innholdet i kasse D, og vi forstår godt når vi tenker oss om, at det bare er denne kasse som kan «beskattes» og som i realiteten også blir beskattet. Skatt på pengeinntekter er i vår tid i stor utstrekning bare politisk bluff, fordi en stor del av «pengefortjenesten» ikke motsvarer realfortjenesten og fordi sådanne individuelle pengeinntekter i seg selv er en samfunnsutgift, som vi har sett, og derfor selv er en beskatning. Men likevel leker alle statsmenn at denne «lille feiltagelse» skaper en utallighet av «konflikter», «kriser» og «problemer» som hele verden betaler og ofrer for å holde gående.

Vi merker oss at dyrenes og plantenes økonomi bare er endimensjons-

■ forts. side 6

■ forts. side 11

Samfunnsliv

Grunnlagt
1931

Med i redaksjonen

Sosialpsykologisk avis

Organ for folkebevegelsen
for ny livsorientering
(Tidligere Samfundspartiet)Astrid Strømme
Indre Sædal 16
50 44 NattlandBertram Dybwad Brochmann
grunnleggerAnders Ryste
disponent og
hjelperektor
6150 ØrstaDag Ove Johansen
8200 Fauske
tlf. 756 42 754E-post: dagoj@online.no
redaktørVed innbetalinger benyttes
NB!
Postgironr.: 0532.08.40645Internett: www.samfunnsliv.no

LEDER -

KRISTEN-FUNDAMENTALISTER
OG ANDRE FOLK

I disse advents- og juletider har det vært mye skriving om samer, Jesus og kristne verdier. Siste utgave av Samfunnsliv er intet unntak i så måte. Med innsendte utklipp fra andre aviser forsøker vi også å speile debattnivået i samfunnet ellers. Den heteste debatten har foregått i nord, denne gang. Og utgangspunktet har vært et særdeles oppbrakt avisinnlegg i avisen Framtid i nord ved kapellan i Lyngen, Stefan Kempel-Kohlhase, som har sammenliknet Frp med partier de helst ikke vil sammenlikne seg med, fra Tyskland i mellomkrigsårene til Østerrike og Frankrike i våre dager.

Innlegget slo ned som en julebombe i nord. Frp lokalt og nasjonalt tente på alle pluggene, fordi dette ville de da ha seg frabedt, så fort som mulig, fordi Frp, det er jo visse et parti som bygger på de ekte og sanne kristne verdier, ulikt de andre partier i Norges land, må vite. Og det er uhørt å blande religion og politikk, mente Frp-mannen Geir Mo. En prest skal ikke mene noe som helst om samfunnslivet, bare om livet etter døden i himmelblå, er omkvedet der i gården. Men selv er Frp i egne øyne høyttaleren for såkalte kristne verdier og hevder det aller meste i Guds navn.

Stefan Kempel-Kohlhase måtte pent legge inn årene og be om tilgivelse for sine synder overfor Frp.

Har vi noen gang hørt Frp be om tilgivelse for sine synder?

På tyske bandolærer sto det "Gott mit uns". På kristent-religiøst grunnlag mente nazistene at de gjorde verden en kristenmannstjeneste ved å bli kvitt jødene. Det er faktisk mange regimer av totalitær og fascistisk karakter som var og er bygget på kristendom, så underlig det enn høres. Se bare til Sør-Amerika med Chile og Argentina. Mer katolsk enn paven. Likevel forsvant tusener av regimemotstandere i disse to landene. Nå står - eller rettere sagt sitter - en gammel mann til rette for sine synder: Pinochet, katolsk som noen.

Og USA må vel regnes som det største kristne demokratiet i verden. Likevel valgfuskes det over en lav sko ved presidentvalgene. Og i Guds navn okkuperer de Irak for å få slutt på terrorismen - men skaper i stedet en eskalierende terrorisme verden ikke har sett maken til.

Tilbake til Nord-Norge og debatten rundt kirken og politikken og Frp. I samme åndedrag kjemper Frp for å få en fot innenfor Sametinget - med det grunnlag å få det nedlagt. Carl I. Hagens kristendom kjenner vi godt til fra hans tale mot Muhammed og islam. Likeså fra hans krasse syn på samer og samisk kultur, der han går mange tidligere fornorskingspolitikere en høy gang. Nå er visstnok også en annen utgruppe havnet i skuddlinjen: Frp's stortingskandidat Kvakkestad er strøket fra listen over aktuelle kandidater fordi han er homofil. Her stiller Frp i samme klasse som den amerikanske høyresiden som fokuserte på nei til abort, homofili og stamcelleforskning under presidentvalgekampen.

Husker i den forbindelse at en liten mann med bart plasserte homofile og den slags folk i konsentrasjonsleire påsatt eget jakkemerke.

Samfundspartiets G.E.Bonde stemte i 1934 mot steriliseringsloven, som eneste representant på Stortinget. Ras-hygiene florerer på denne tiden. Skallemålerne reiste til Finnmark og målte skaller. Ikke det samene har på beina om vinteren, men hodene deres. For dette var et folk som Gud neppe ville skulle overleve som eget folkeslag.

Skoledirektør i Finnmark, Brygfjeld, uttalte i 1924 at samene var så degenerert som folk at det ikke var noen vits i å utdanne dem. Nå har Dagbladet i en serie fotfulgt Sametinget og kommet med kritiske oppslag om misbruk av penger og makt. Frp kastet seg raskt med i karusellen. Carl I. Hagen mente at det nå var på tide å legge ned hele sameballen. Han har alt startet valgkampen, må vite.

Arne Johansen Iljäs, førsteamanuensis ved den Samiske høyskolen i Kautokeino, slår tilbake med at Akersgatas pressekorps ikke har brydd seg med å skrive en eneste positiv artikkel om samiske forhold på mange år. Så snart sjansen byr seg om å komme med noe negativt, slår Dagbladet til.

Med Carl I. Hagens kristenfundamentalistiske velsignelse og støtte.

Får man sjansen til å slå ned på minoriteter og de svakeste i samfunnet, er det bare å henge seg på for landets nest største parti - juletid eller ikke.

God jul.

 doj
Hilsen med gode jule-
og nyttårsønsker

fra Helene Christoffersen

PS: Takk for avis, men synet svikter. D.S.

GERD EIDE TIL MINNE

En av Samfunnslivs mange gode støttespillere, Gerd Eide, gikk bort den 30. oktober etter et års sykdom. Hun ble 81 år.

Vi lyser fred over hennes minne.

Hilsen til
Samfunnsliv

Gratulerer til Lille Norge for sin tredje Nobelpris i økonomi. Men hva med Bertram Dybwad Brochmanns «Kristus i samfunnet»?

Ellers er å si: Du verden hvor man forstår Moses og hans knuste tavler!

Redaktører 2004

JANUAR: Dag Ove Johansen
FEBRUAR: Astrid Strømme
MARS: Dag Ove Johansen
APRIL: Astrid Strømme
MAI: Dag Ove Johansen

JUNI: Astrid Strømme
AUGUST: Dag Ove Johansen
SEPTEMBER: Astrid Strømme
OKTOBER: Dag Ove Johansen
NOVEMBER: Astrid Strømme
DESEMBER: Dag Ove Johansen

- «Da Vinci-koden» er plagiat

Dan Brown har begått plagiat med "Da Vinci-koden", mener forfatterne av boken "Hellig blod, hellig gral". Etter 22 år kommer boken endelig på norsk - på Browns norske forlag.

AFTENPOSTEN

ØYVIND HOLEN

Er du én av de 12 millioner som har kjøpt romanen "Da Vinci-koden"? Er du også en av de tusener som har lest Tom Egeland's "Sirkelens ende"? Da har du sikkert lagt merke til likhetene, og det er ikke tilfeldig. Begge tar nemlig utgangspunkt i dokumentarboken "Hellig blod, hellig gral" av Michael Baigent, Richard Leigh og Henry Lincoln. Nå kommer den på norsk, samtidig som forfatterne saksøker Browns forlag

Random House.

- Jeg leste "Da Vinci-koden" da den kom ut, men hverken kan eller vil si noe om den. Vi mener dette handler om tyveri av intellektuell eiendom. Vi ga en mulighet til forlik, men det ble avvist - nå går det mot rettsak i London. Men jeg vet ikke hva som skjer videre eller når. Dette er i rettens hender nå, sier Baigent.

Alnæs-saken blir smårips i forhold. "Da Vinci-koden" er oversatt til 42 språk, og skal ha tjent inn 1,6 milliarder kroner på verdensbasis. Lincoln, den tredje forfatteren, tar ikke del i søksmålet på grunn av dårlig helse.

Frem i lyset

Bazar forlag - som skuffer inn penger på den norske utgaven av "Da Vinci-koden" - gir også ut "Hellig blod, hellig gral".

- Vi har vært 23 uker på bestselgerlistene i år med en 22 år gammel bok. Det hele er veldig ironisk, men det beste er at saken kommer frem i lyset igjen. I boken tar vi opp alvor-

lige spørsmål som oppfordrer til alvorlig tenkning og alvorlige svar.

Problemet til forfatterne er ikke at Brown bruker informasjon han har funnet i boken deres, men at han ikke sier hvor han har funnet den. Boken står hverken på noen takke- eller litteraturliste, men dukker opp i selve historien da historikeren Leigh Teabing plukker den fra bokhyllen sin i en scene. Leigh Teabing-navnet er også et anagram av Leigh og Baigent, i tillegg til at han er avhengig av krykker - slik som Lincoln.

Mange likheter

- Det var veldig snilt av ham, var det ikke? smiler Baigent.

Baigent beskriver "Hellig blod, hellig gral" som en sammenhengende hypotese, der forfatterne blant annet hevder at Jesus ikke døde på korset - men giftet seg med Maria Magdalena.

Ikke nok med det, de hevder også at den hemmelige og ukjente Sion-ordenen (senere Prieuré de Sion, Sions kloster) ble stiftet for å beskytte

Jesu etterkommere. Sion-ordenen skal ha stått bak opprettelsen av Tempelridderne, mens Leonardo da Vinci var en av mange kjente stormestere innen ordenen opp gjennom årene.

- Jeg vet ikke hva Prieuré de Sion er i dag, eller hvem de er og hva de gjør. Men de har eksistert, og de ble nødt til å bygge seg opp igjen etter den franske revolusjonen.

Dan Brown innleder "Da Vinci-koden" med å fastslå at Prieuré de Sion eksisterer, men viser til "Les Dossiers Secrets" i det franske nasjonalbiblioteket som kilde.

I første kapittel av "Da Vinci-koden" myrdes kuratoren Jacques Saunière i Louvre-museet. "Hellig blod, hellig gral" innledes med at den franske presten Bérenger Saunière dør under mystiske omstendigheter. Baigent mener at Brown ikke bare har tatt enkelte ideer fra deres bok, men har løftet hele "arkitekturen" fra boken og konstruert sin egen thriller rundt den.

"Hellig blod, hellig gral"

* Skrevet av BBC-produsenten Henry Lincoln, litteraturviteren Richard Leigh og symbolikk-eksperten Michael Baigent etter seks års research.

* Veldig kort fortalt lanserer boken en hypotese om at Jesus giftet seg med Maria Magdalena, og at hun flyktet til Frankrike med Jesu etterkommere. Denne blodrekken er blitt beskyttet av den mystiske ordenen Prieuré de Sion fra 1000-tallet.

* Solgt rundt to millioner eksemplarer siden utgivelsen i 1982, oversatt til 24 språk.

* Etter 22 år gis den ut i Norge. Per Holter-Andersen oversatte den av egen interesse for 12 år siden.

* Teoriene er brukt i Dan Browns "Da Vinci-koden", og møter igjen ny motstand fra flere hold. Boken "The Da Vinci Hoax" er også blitt en bestselger.

Hagen og fundamentalistane

DAGBLADET

ODDBJØRN LEIRVIK DR.
THEOL. VED TEOLOGISK FAKULTET, UIO

Torsdag 9. desember 2004

CARL I. HAGEN opplyser i eit innlegg den 3.12. at han har lest fleire bøker om islam enn Mark Gabriels «Islam og terrorisme». Det får vi håpe. Men det er Gabriels sjikanøse bok han høglydt har reklamert for på TV. Derfor fann eg grunn til å opplyse om kva slags bok dette er: Ein nyfrelst kristen sitt totaloppgjer med islam som i følgje Gabriel er ein hatefull og valdeleg religion: «Det er disse som utfører volds- og terrorhandlinger - som praktiserer det egentlige islam slik Koranen foreskriver at det skal være» (s. 66).

Det er denne typen islamsjikaner Hagen no driv reklame for, i allianse med kristenfundamentalistar som applauderer når han lovprisar den milde Jesus og refsar den valdelege Muhammad. Derfor er ikkje Hagen heilt troverdig når han oppmodar moderate muslimar til å stå fram. I følgje den boka Hagen reklamerer

for er moderat islam ei sjølvmotseiing og eit dekke for muslimane sitt eigentlege mål som er totalitært verdsherredøme.

Den andre boka som Hagen nemner i sitt innlegg, Paul Bermans «Terror og liberalisme», er av eit heilt anna kaliber. Berman er ein liberal amerikanar som samanliknar den militante islamismen med andre totalitære ideologiar i moderne tid - som fascismen, nazismen og kommunismen. Han er konkret i sin kritikk av bestemte muslimske rørsler og styrer unna fundamentalistiske fella å gjere militant islamisme til det «eigentlege» islam.

At Hagen jamstiller Gabriels og Bermans bøker som «islamkritiske kildemateriale», er oppsiktsvekkande. Den eine boka er eit kristenfundamentalistisk angrep på islam. Den andre er eit liberalt manifest mot alle former for valdeleg, totalitær ideologi.

KANSKJE SPEGLAR Hagens kjeldebruk ei stadig meir påtrengande spenning i Fremskrittspartiet: skal FrP vere eit liberalt parti, eller fortrøpp for kristenfundamentalistane?

Om penger, pengesystemer kontra samfunnets virkelighet

Av Aase Brenne

Pengenes historie er like lang som samfunnets, men jeg vil ikke komme nærmere inn på denne historien, det har så mange av våre skribenter allerede gjort, utallige ganger.

Vårt samfunn er gjennomspesialisert og det er en side av samfunnets virkelighet som pengesystemene ikke tar i betraktning, og som derfor ødelegger det virkelige, reelle samfunn. Denne virkelighet krever av

oss at vi innretter oss etter den, eller som Kristus sier det: «Gjør mot andre det du vil at andre skal gjøre for deg». Altså et gjensidig tjenersinn. Dette er hva virkeligheten krever av oss, men vi er opplært til å tjene penger på hverandre, dermed fjerner vi oss fra virkeligheten. Når det spesialiserte samfunn ved hjelp av vitenskapen greier å skape overflod av alle varer og tjenester, så erklærer politikerne at noe må gjøres. Dermed får vi arbeidsledighet, nød, fattigdom av alle slag. Politikerne styrer av pengesystemet, ikke om-

vendt. Systemet krever stadig dyre varer og tjenester, men samfunnets utvikling går i motsatt retning. Når overfloden kommer, må prisene ned, men det passer ikke for systemet. Overfloden har lenge banket på døren vår, men den slipper ikke inn. «Vi lever jo av penger», seier alle, men sannheten er den at vi alle lever av gjensidige tjenester. Pengesystemet er blitt virkelighetens «fiende». Hadde vi sluppet overfloden løs, ville de dårlige tidene blåst bort som skyer på himmelen. Tjenersamfunnet står ferdig allerede.

- Kirken har manipulert bildet av Jesus

AFTENPOSTEN

"Hellig blod, hellig gral" skapte sensasjon og hissige debatt da den ble utgitt i 1982. Michael Baigent mener problemstillingene den reiser bare er blitt viktigere i dag.

Under arbeidet med boken innså forfatterne hvordan religiøse ledere siden 200-tallet har manipulert og formet vårt bilde av Jesus. Derfor prøvde de å finne ut mer om den historiske Jesus.

- Da Det nye testamente ble satt sammen rundt år 400, fjernet man blant annet bøker som handlet om forholdet mellom Jesus og hans kvinnelige disipler - især Maria Magdalena. Kirken skapte en Jesus som var svært annerledes fra historiens Jesus - som trolig var gift og hadde egne barn.

Da boken kom ut, gikk den kalde krigen mot slutten, men i dag er religion igjen en viktig del av de politiske skillelinjene - enten vi snakker om USA eller Midtøsten.

- Ronald Reagan brukte mye kristen mytologi i sin politikk, og snakket om armageddon og Jesu tilbakekomst. George W. Bush gjør mye av det samme, og det bekymrer meg at flere politiske beslutninger blir tatt på grunnlag av religiøse forventninger. Da er det viktig å reise spørsmål om disse religiøse "sannhetene".

Populærkulturen er også invadert av religiøse konflikter. På den ene siden har vi "Da Vinci-koden", men i andre enden av skalaen finner vi Mel Gibsons "The Passion of the Christ".

- Den var ren voldspornografi. Du må være gal for å lage en slik film, og det kan du sitere meg på. Suksessen til filmen skremmer meg. Ikke bare det at folk liker den, men at de tror det er sant. Mange av disse har også politisk makt, og jeg tror vi lever i farlige tider der både politikerne og kirken svikter oss.

Gullkalv og julegris

Av Svein Otto Hauffen

En fersk tysk Gallup viser at til noens forundring og andres forferdelse, vet få i dag hvorfor julefeiringen oppsto. Hvordan er det i andre land? Tanken går tollfritt over landegrensene.

Hva gullkalven var for jødene, synes grisen å være for andre. I Tsjekia er for eks. veprove/svinet mest fyldig omtalt på alle spisekart. Året rundt. Førstidsforberedelsene til fleskets pris, toppet seg i rekordhøy og rekordtidlig plassering av julegran på gammeltorvet. 31 m - altså høyere enn Steinkjer kornsilo. Åpenbart registrert av værgudene som flesket til med rasende stormbygger, så grana grangivelig fikk samme skjebne som Babels tårn, og ble fornedret til feiekost - torvbortigjennom. Babels tårn, dette kjempe-symbol på lavmenneskelig hovmot

og selvopphøyelse, gjorde Herren kort prosess med. Under megetsigende dialog som tilsier at storaktighet hos mentale småtroll er bønn. I henhold til den uforgjengelige advarselen om at hovmot står for fall. Forøvrig - juletreet er nok tradisjonelt, men var aldri av kristen tradisjon.

Allerede for mange år siden, skrev Odd Eidem at når han betraktet den overfladiske materialistiske langtidforberedelse til norsk jul, og det folk flest fokuserer på, måtte han konkludere: Noen må ha misforstått noe vesentlig. «for alt synes å peke i retning av at det må ha vært en gris - og ikke et barn som ble født i Betlehem.»

Hva ville vel Odd Eidem ha sagt til den økende, ukristelige overkommersialiserte førjulshektik i dag?

Men tross alt - også blant vegetarianere finnes fariseere med svin på skogen. Dem bør man ikke kaste perler for.

Boikotter 15 selskaper

DAGBLADET
KRISTOFFER EGEBERG
Mandag 29. november

(Dagbladet.no): Et av landets største livsforsikringselskaper Kommunal landspensjonskasse (KLP) har nå utelukket 15 selskaper i fra sin investeringsportefølje fordi de ikke oppfyller de etiske minstekravene KLP stiller til sine finansielle investeringer.

Exxon Mobil og Marathon Oil er de siste i rekka over utestengte selskaper - og de første på grunn av korrupsjon. Begge selskapene er involvert i en korrupsjonssak i Ekvatorial Guinea, hvor de gjennom flere år systematisk har betalt flere hundre millioner dollar til statsjefen, hans slektninger, og regjeringsrepresentanter.

På en pressekonferanse i dag offentliggjorde KLP sin liste over syndefulle selskaper de ikke vil ta i. Og der finnes en rekke svært kjente navn nordmenn daglig handler med.

* BASF - Globalt kjemikaliekonsern. Rapportert om smugling og salg av ulovlige og ikke godkjente sprøytemidler. Datterselskapet Microflo ble i 2002 dømt til å betale i overkant av 1 million dollar i kompensasjon.

* Chevron Texaco - Olje- og ener-

gigant. Rapportert om at nigerianske sikkerhetsstyrker benyttet Chevron-kontraherte båter og helikoptre under angrep på landsbyer i Delta Staten og en gisselsituasjon på selskapets Parabe plattform hvor flere personer ble drept. 2) Rapportert om at selskapet i en årrekke har dumpet store mengder toksisk avfall i Ecuador ved hjelp av metoder som er forbudt i en rekke land.

* Coca-Cola - Leskedrikkgigant. ILO-rapporter om mord på to fagforeningsledere i Colombia. Rapportert om at Coca-Cola taperier i Colombia samarbeider med paramilitære for å avskrekke fagforeningsledere og at fagorganiserte har blitt utsatt for tortur og kidnapping.

* Du Pont - Industrigigant. Dømt for bedrageri og svindel i forbindelse med sprøytemiddeletet Benlate for skader på miljø og mennesker (blant annet fosterskader).

* Marriott - Hotellgigant. Rapportert om seksuell utnyttelse av barn ved Marriottthotell i Costa Rica under flere år. Selskapet assosiert til hendelsene i dokumentasjon som ble brukt i rettsak i Costa Ricas høyesterett. Dokumentasjon som viser til at hotellets resepsjonister var delaktige i nettverket. Dette bryter mot FNs Barnekonvensjon og hotellnæringens tolkninger av hvordan næringen skal etterleve denne.

* EnCana - Olje- og gassgigant.

Rapporter om at OCP-konsortiet hvor EnCana har en andel på 31,4%, bygget en oljerørledning med utilstrekkelig miljømessig og sosial standard og utgjorde dermed en trussel mot lokalsamfunnet og miljøet.

* BHP Billiton - Olje- og råvaregigant.

Rapporter om at selskapet krever 'workplace agreements' ved ansettelse i deler av virksomheten. Dette assosieres til brudd på ILO-konvensjon C98 om fri forhandlingsrett. ILO har kritisert australske myndigheter for å tillate slik praksis. Global Compact har kontaktet selskapet og påpekt kritikken fra ILO.

* Occidental Petroleum - Olje- og gasselskap. I 1998, ble landsbyen Santo Domingo i Colombia bombet og 17 sivile drept. Colombiansk personell vitner om at selskapet Air Scan gav koordinater for bombingene til de militære. Air Scan var kontraktør av Occidental Petroleum for å håndtere selskapets sikkerhet. Air Scan var på oppdrag for Occidental Petroleum når koordinatene ble gitt til de militære.

* Sanyo Electric - Elektrogigant. Rapportert om systematisk diskriminering av kvinner ved fabrikk i Mexico. Negativ graviditetstest kreves for å få og beholde ansettelse. Dette kan assosieres til brudd både mot mexicansk lov og ILO-konvensjon

C111. Negativ graviditetstest kreves for å få og beholde ansettelse. Dette kan assosieres til brudd både mot mexicansk lov og ILO-konvensjon C111. Selskapet informerte i 2003 om at de vil fortsette med denne praksisen.

* Singapore Technologies - Teknologigigant med mineportefølje. I 2003 opplyste politikere fra Singapore at selskapet produserer og vil fortsette å produsere landminer. Dette er i strid med konvensjonen om forbud mot produksjon av landminer.

* Unilever - Næringsmiddelgigant. Rapportert om dumping av giftig kvikksølvholdig avfall ved en fabrikk i India. Selskapet har innrømmet, stengt fabrikk og fjernet avfallet. Oppryddingsarbeidet er ikke planlagt eller konkretisert.

* Wal-Mart - Isenkramgigant. Rapportert om brudd mot organisasjonsfriheten og mindreåriges ansettelsesvilkår i USA. Rapportert om diskriminering ved en fabrikk i Guatemala hvor kvinner som søker ansettelse må oppgi om de er gravide.

* Repsol - Oljeselskap. Rapportert om at OCP-konsortiet hvor EnCana har en andel på 31,4%, bygget en oljerørledning med utilstrekkelig miljømessig og sosial standard og utgjorde dermed en trussel mot lokalsamfunnet og miljøet.

* Exxon Mobile - Olje- og energigigant. Rapportert om medvirkning i korrupsjon i Ekvatorial Guinea der seks oljeselskaper kritiseres for systematisk, og gjennom flere år, å ha betalt hundretalls millioner dollar til statslederen, hans slektninger og regjeringsmedlemmer, for å få tilgang til landets oljeressurser. Den rapporterte adferd strider mot OECD Retningslinje VI om bekjempelse av bestikkelser, og Global Compact prinsipp 10 om anti-korrupsjon.

* Marathon Oil - Oljeselskap. Rapportert om medvirkning i korrupsjon i Ekvatorial Guinea der seks oljeselskaper kritiseres for systematisk, og gjennom flere år, å ha betalt hundretalls millioner dollar til statslederen, hans slektninger og regjeringsmedlemmer, for å få tilgang til landets oljeressurser. Den rapporterte adferd strider mot OECD Retningslinje VI om bekjempelse av bestikkelser, og Global Compact prinsipp 10 om anti-korrupsjon

Det er det svenske analyseselskapet GES Investment Services som på vegne av KLP har sett på samfunnsansvaret i selskapene det investeres i. I utgangspunktet blir alle selskaper på fy-lista utestengt i fem år, eller til selskapet har dokumentert at den etiske standarden er forbedret til det akseptable.

Misjonær Høybråten

DAGBLADET
THOMAS HYLLAND
ERIKSEN PROFESSOR,
UIO
Mandag 29. november
2004

Mange ville bli lettet dersom moderate protestanter kan stå frem og ta klart avstand fra Dagfinn Høybråten's aggressive synspunkter.

ALLE SOM er interessert i kulturell kompleksitet, gjør klokt i å spisse ørene når statsråd Høybråten åpner munnen. Hans monologiske religiøsitet, som kommer til uttrykk i en særnorsk kobling mellom religion og politikk, er et fenomen som fortjener internasjonal oppmerksomhet fra forskere.

Etter valget i USA uttalte Høybråten at verdien hadde vært avgjørende for valgresultatet. Vi får gå ut fra at «verdiene» som avgjorde valget ikke var dem som lå til grunn for behandlingen av krigsfanger i Guantanamo, eller for behandlingen av irakiske og afghanske sivile de siste årene. Det var vel helst verdien som nektet kvinner

rett til abort og verdien som fratok homoseksuelle like rettigheter han hadde i tanke, tenker jeg. Da han tiltrådte som statsråd, uttalte han at han ønsket en politikk påvirket av Jesus. Ham om det.

Men nå vil han altså at barnehageansatte skal pålegges å misjonere for protestantisk kristendom. Da er vi plutselig over i mer jordiske problemstillinger, og latteren sitter ikke fullt så løst lenger.

MANGE NORSKINGER har et likegyldig forhold til hva de kristne foretar seg, iallfall så lenge de holder seg til vanlig folkeskikk i sin omgang med andre. Landet er pluralistisk, og enhver må selvfølgelig få dyrke de gudene han eller hun finner formålstjenlig. Religion er jo en privatsak. Derfor er det rent så man gnir seg i øynene når en minister i den norske regjering lar det gå entydig frem at han tar den bibelske misjonsbefalingen bokstavelig. I sitt forsvar for den kristne formålsparagrafen i barnehagene, lar Høybråten det skinne gjennom at han på ramme alvor mener at ett bestemt religiøst verdensbilde skal ha forrang fremfor alle

andre verdensbilder, såvel religiøse som ikke-religiøse. I en normal situasjon ville ikke en slik naivitet avfede sterkere reaksjoner enn oppgitt hode-rysting. Problemet er bare det at mannen har en del formell makt.

ETTER 11. SEPTEMBER 2001 uttalte biologen Richard Dawkins at han tidligere hadde betraktet religion som harmløst tøv. Nå var han tilbøyelig til å stryke ordet «harmløst». I lys av statsråd Høybråten's aggressive protestantiske misjonering ville mange bli lettet dersom moderate protestanter - og dem er det heldigvis flest av - kunne stå frem og ta klart avstand fra hans synspunkter. I motsatt fall risikerer vi en eskalering av gjensidige fiendebilder som ingen er tjent med. Vi risikerer kort sagt en situasjon der det ikke bare er Dawkins som føler behov for å stryke ordet «harmløst».

Høstliste 2004 - Lanser Forlag

- 1) Victor Borg: "På cruise med Thalia og Freud" (ISBN 7328-062-4, kr. 150,-)
- 2) Kolbjørn Brekstad: Når språket løper løpsk (82-7328-083-7, kr. 195,-) (utk. okt.)
- 3) Lennart Ekornes: "Vitail - bare et barn" - en fantasi-roman (ISBN 7328-079-9 - kr. 225,-)
- 4) Willy Flock: Tyskerne drepte ikke katter. (ISBN 7328-078-0. Kr. 145,-)
- 5) Willy Flock: "Pamfletten om ungdom og skole" (ISBN 82-7328-068-3, kr. 95,-)
- 6) Willy Flock: "Waisenhus-gutter", (ISBN 82-7328-067-5, kr. 245,-)
- 7) Arne Garborg: Partistyre og folkestyre (ISBN 82-7328-069-1, kr. 95,-)
- 8) Wenche-Britt Hagabakken, m.fl.: Gatelangs, gårdimellom - i Hamar på 60-tallet, (ISBN 82-7328-081-0, kr. 150,-) (utk. okt.)
- 9) Madalyn Murray O'Hair: Eventyrlandet (ISBN 82-7328-071-3, kr. 95,-) ABC om guder for store og små.
- 10) H. Kronberger og S. Lattacher: På sporet av vannets hemmeligheter - Fra Viktor Schauberg til Johann Grander (ISBN 82-7328-082-9, kr. 180,-)
- 11) Jan Andrew Nielsen: "Uten fallskjerm rett i helvete" - en "motbok" til skolereformene, (ISBN 82-7328-065-9, kr. 150,-)
- 12) Oddvar Nordli, Gunnar Westby, m.fl.: Hva koster det å sjå framtenna dine? Historier, vitser og skrøner fra Hedmarken. (ISBN 82-7328-074-8, kr. 100,-)
- 13) Eva Ramm: Psykiatri til å bli gal av! (ISBN 7328-072-1. Kr. 145,-)
- 14) Eric-Emmanuel Schmitt: Herr Ibrahim og Koranens blomster (ISBN 7328-070-5. Kr. 100,-)
- 15) Eric-Emmanuel Schmitt: "Monsieur Ibrahim et les Fleur du Coran" / "Herr Ibrahim og Koranens blomster. Tospråklig fransk-norsk (skole)utgave i oversettelse ved Willy Flock. (ISBN 7328-075-6. Kr. 165,-)
- 16) Eric-Emmanuel Schmitt: "Enigma-variasjoner". I oversettelse ved Willy Flock. (ISBN 7328-076-4. Kr. 155,-)
- 17) Maja Thune, m.fl.: Pille Trille Karusell - med lyrikk i revers - tilegnet TV-aksjonen om psykisk helse 2004. (ISBN 82-7328-080-2. Kr. 195,- (Se Norsk Ukeblad 36, s. 36)
- 18) Hajjar Gibran: Profetens gjenkomst (ISBN 82-7328-084-5. Kr. 145,-)
- 19) Maja Thune: Jeg har en drøm (ISBN 82-7328-085-3. Kr. 230,-)
- 20) Øivind Nystrom: Nordmarka året rundt. Evighets-kalender med akvareller og bildetekster (ISBN 82-7328-089-6. Kr. 135,-)
- 21) Torbjørn Bay: Sigøynere i Norge - Å være seg selv som den andre (ISBN 82-7328-086-1. Kr. 145,-)
- 22) Sigurdur Örn Brynjulfsson: Leiv den lykkelige og hvordan han fant Amerika (ISBN 82-7328-091-8. Kr. 135,-)

Martin Luther og fornuftens regiment

Av lege Nils Røhnebak

Jeg viser til dr. theol. Roger Jensens kronikk i Aftenposten 27.10.04 om Martin Luthers omveltning.

Enda en gang er det grunn til å se nærmere på reformatorens betydning. Det er lett å forstå Luthers sterke reaksjon på pavekirkenes maktmisbruk både på det åndelige og verdslige område, og dens lære om botsøvelser og andre gjerninger for å oppnå frelse. Hans kraftige oppgjør her er prisverdig, og blir stående som noe meget verdifullt.

Det var også rett at han vurderte det verdslige livet, og så at dette også er et uttrykk for Guds vilje og mening for menneskelivet.

Men så skjedde altså dette at han delte livet, som er et sammenhengende hele, og der Guds vilje skulle skje over alt, – i to adskilte regimenter, det åndelige og det verdslige. Og det åndelige måtte ikke blandes inn i det verdslige. Det som oppfattes som «religion» må ikke blandes inn i politikken, hører vi fortsatt. Denne Luthers lære har preget Europa i snart fem hundre år, og den har fått meget store og skjebnesvangre konsekvenser.

For det første har denne todeling av livet betydd en begrensning av evangeliet og dets innflytelse! Det som ifølge evangeliet om Guds Rike skulle gjennomtrengte, forvandle og nyskape alt, som surdeigen forvandler hele deigen, ble ikke forkynt i sin helhet, og ikke inn i det såkalte verdslige regimentet. Det ble begrenset og forsinket av et oppkonstruert, teoretisk gjerde! «Verden skal ikke kristeliggjøres, de verdslige myndigheter er Guds redskap i verden», sa altså Luther.

Og det som gjorde dette dobbelt meningsløst og farlig, var at Luther opphøyet fornuften til den høyeste, overordnede instans som skulle styre dette regimet, som kom til å omfatte hele livet og samfunnet, og styre alt fra vugge til grav! Det har ikke dreid seg bare om å styre i rent praktiske spørsmål, og småtterier, men å styre hele utviklingen, veilede, være midtpunkt, bestemme oppmerksomhetsretningen, være allmakten, bestemme framtiden! Ja, en kan si at det ofte har dreid seg om intet mindre enn å forvalte sannheten, avgjøre veien og bestemme livet!

Det er ufattelig hvorledes Luther kunne gi fornuften en slik opphøyet posisjon. Han sa altså, i følge Roger Jensen, at det ikke var avgjørende om keiseren er kristen, men han må være fornuftig!

Han skal videre ha sagt: «Det er både sant og visst at fornuften er det viktigste av alt, det beste i sammenligning med alle ting i dette liv!» Hvor han har fått dette fra, vet vi ikke, men kanskje hans gode forhold til kurfyrste Fredrik av Sachsen har betydd noe? Han ble nok sett på som en fornuftig fyr, idet han var hans støtte og venn. Men siden har altså fyrster, førere og øvrigheter av mange slag kunnet takke Luther for frihet til å styre og herje som de har villet, stort sett uforstyrret av kirken.

De hadde ord på seg for å være fornuftige! Men hva har historien vist?

Erfaring er også nevnt av Luther, i forbindelse med fornuften, men hvor skulle de fått den fra? Erfaring med hensyn til å gripe inn i og styre hele samfunn av vesener de ikke kjenner: Åndsvesenet mennesket!

Livets helhet – og lysets nødvendighet

Vi vet ikke hva unge Martin lærte om livet i klosterhagen, – kanskje var han mer innendørs og gransket skriftene?

I alle fall lærte vi noe meget verdifullt i vår barndoms grønne rike. Noe livsnært som bonde og gartner hele tiden står overfor og erkjenner: at alt i naturen er et samvirkende hele, der alt avhenger av alt, det ene griper inn i det andre!

Alt er sammenhengende og helt, ikke i regimenter delt, var naturens tale til oss. Og naturen viste oss videre at om det skal bli vekst og god avling, må den som skal styre, drive jorda og være overordnet instans, han må først og fremst ha kjennskap til og kunne samarbeide med flere grunnleggende livsfaktorer og forhold. I plantekulturen må han først og fremst kjenne plantenes egenart, og deres krav til det totale miljø: Lys, temperatur, jordsmønn, næringsbehov, fuktighet, drenering, ugrasbekjempelse etc. Bidrar han slik med å legge forholdene til rette, vil livets krefter selv få livet til å utfolde seg. Da skjer det slik som det står skrevet, at av seg selv bærer jorden grøde.

Men uten at en ser denne helheten og samarbeider med livskraftene, ja, kanskje i blinde motarbeider dem, nytter det ikke å stille seg opp ute på jordet og innbilde seg selv og andre at en kan styre det hele bare en er fornuftig! Eller påstår at han har erfaring, når han beviselig ikke har det. I så fall vil det bli misvekst og katastrofe!

For fornuften – og heller ikke vilje – er altså det primære! Det er noe som må komme foran! Vi kaller det bevissthet, innsikt, viten, kunnskap, opplysning. En må ha lys over hva det dreier seg om. Derfor kan vi uttrykke det med ett ord: Lys!

Og med det kan vi gå videre! For tar vi med oss denne erfaring fra naturen og ser på menneskelivet, så finner vi det samme her. Vi ser at folkenes samfunn og liv er et sammenhengende hele, der den enkelte liv avhenger av helheten, og omvendt, det er ingen regimentoppdeling og grenser mellom det individuelle og det kollektive. Her er et samspill og samvirke mellom en rekke livsfaktorer og krefter. Vekst- og livsmiljø er avgjørende for den enkelte og helheten.

Menneskets egenart

En hovedsak er menneskenes egenart, at vi er noe mer enn planter, vi er skapt med større muligheter, men også med større risiko enn alle andre skapninger. Vi er bolig for ånd! Skapt som åndsvesener, med alt hva det innebærer for individ og samfunn. Våre liv avhenger av ånden i

oss og blant oss! Hva må til for å kunne styre Guds høyeste skapning som han har sådd utover jorden? For at det skal bli vekst og liv og mening, overensstemmende med hans store skapertanke? Her er behov for noe mer enn fornuft! Her er virkelig behov for LYS! Og det ufattelige er at Luther ikke så dette, for det er jo dette Bibelen hele veien forkynner og framholder. Det står intet om fornuften som høyeste instans i Bibelen, men det står hele veien om lyset og behovet for lys! Hele Israels historie forteller om en søken etter lys, etter Guds vilje, ikke bare for den enkelte, men for hele folket! Ved profeter og dommere var det en intens søken. I brystlommen på yppersteprestens livkjortel lå to små pinner eller steiner der det var innrisset Urim og Tummim, Lys, Fullkommenhet og Helhet. Det dreide seg om å søke Guds svar og ledelse for hele folket, innfor Herrens åsyn.

Og til slutt skjedde det altså, at det folk som satt i mørke fikk se et stort lys! Verdens Frelser kom og forkynnte fra første stund sitt altomfattende evangelium inn i hele folket, hele Israels liv og virkelighet!

Han sa ikke at han var lys kun for en begrenset del av verden: Han sa: «Jeg er verdens lys!» Han er hele verdens lys, for individ og folk! Hans liv er hele menneskelivets lys, – som kjærligheten levd og åpenbarret, som størst av alt, gjennomstrålende og omfattende alt, med fornyelsens under i sin varme og kraft, – som rettferdighetens sol, steget opp med legedom under sine vinger. Fra himmelbryn til himmelbryn vil det lyse! Og han sa ikke at det er fornuften, men Sannhetens Ånd som skal overbevise verden om synd og om rettferdighet og dom!

Mot denne bakgrunn er Luthers skjebnesvangre lære uforståelig! Også hans opptreden overfor det folk, jødene, som hadde kjempet og levd og båret alt dette fram, det er også så mørkt og ufattelig at det ikke lar seg hvitvaske ved hjelp av noen slags middelalderske utlegninger angående «samfunnets ideologiske fundament!» Mer bakvendt og tankeløst kan det ikke bli! Hvor kom for eksempel samfunnets ti bud ifra?

Også dette siste, Luthers dype fall her, der lyset manglet, ikke bare i bevisstheten, men hvor det også i hjertet var mørkt og kaldt, det fikk forferdelige konsekvenser, og kastet mørke skygger inn over Europa i hundrer av år.

Etter hvert er det kommet reaksjoner på Luthers regimentslære, med variert styrke gjennom tidene. Roger Jensen skriver i sin kronikk at denne arven fra Luther kan være i ferd med å gå tapt.

Men dessverre, sier jeg, den synes fortsatt å være tilstede i betydelig grad! Og Roger Jensen avslutter med å stå fast på det gamle, ved å si at «nettopp ved å skjelle mellom det åndelige og det verdslige holdes verden sammen i ett rom, hvor det ene ikke skal invadere det andre.» Så er vi like langt!

Men jeg vil avslutte med noen ord fra forfatteren Ronald Fangen. Han

HVA VAR EN GUD

Hva var en Gud
som kun ut fra det ytre støper?

Hvor altet rundt i ring
omkring hans fingre løper?

Hans kraft vil ingen gang bli mindre,
som selv beveger verden - i dens indre --

Så alt som i ham lever,
blir til og i ham er,

Hans åndskraft aldri mangler,
som evig virksom er.

Johan W. Goethe
(gjendiktning ved S.O.H.)

"HVEM ER SOM GUD?"

ORDET som i begynnelsen var:
åndshellig virksomt, ved LYS-Logos/Far.

Ved hans allmakts skaper-ORD,
skapte han altet - med himmel og jord.

Allværende Gudsvesen, er han
i livets spill;

Er altets vesenskjerne,
og "ånd, kraft, lys og ild".

Ble Menneskesønn i Jesus Krist'
og ble personlig til.

Evige skaper, som var, blir og er,
nådige Gud som har oss kjær.
I kjærlighet sier: "Jeg er den JEG ER!"

Så la oss tjene Gud alene;
den Sann-Fagert Gode, Lys-Kjærlig rene.

Svein Otto Hauffen

fikk som så mange andre under siste verdenskrig oppleve på kropp og sjel mørket og djevlskapet i det som skulle være det ypperste og største av alle fornuftens riker. Der føreren anså seg selv, og ble tiljublet av millioner, for å være den rene og sunne fornuft, – som skulle lede og frelse verden og løse livsproblemene.

Så mørk var altså natten blitt i Luthers eget hjemland, – fordi så mye av livets lys i det altomfattende evangelium om Guds Rike gjennom århundrer var blitt skjult under skjeppe!

Ronald Fangen skrev da i 1945: «Det umistelige i luthersk kristendom er det klare evangelium: Av tro

alene. Det mest skjebnesvangre i den er følgen av Luthers nødtvungne allianse med statsmakten, fyrstene og læren om de to regimenter, for følgen er blitt en motsetning mellom åndelig og verdslig, en dualisme mellom det som hører Gudsriket til, og det som hører samfunnet til!»

Til dette vil jeg bare tilføye at den levende tro ikke bare åpner for Nåden og Forsoningen, men også for troens gjerninger, og for alt som vår og hele verdens Frelser er: Lyset, Veien, Sannheten, Livet, Kjærligheten, Rettferdigheten, Allmakten, og for alt han gir oss: Ånden – Riket – Evig liv!

Skal - - -

mannen er blind, da kommer ikke seilassen fram til det ønskede målet. Dette vil bety for en nasjons vedkommende at dersom konstitusjonens verdibegreper og vedtekter er forvrengte i forhold til Livets vike- lighet, og videre at styrmannen er psykisk svaksynt eller blind, da kommer ikke seilassen fram til Lyk- kens land, men seilassen ender i ufrens- dens og brutalitetens jammerdal.

Det lever en samfunnsbevegelse i Norden, og sporadisk i andre deler av verden. Denne bevegelsen blir kalt "Nyorienteringen". En sport- sengasjert orienteringsløper har som oppgave å orientere seg fra post til post.

Klarer ikke løperen å orientere seg fram til alle postene i løypa, så blir resultatet en skuffelse. I en fabels form kan vi sammenlikne vår tids kollektive samfunnsorientering med det fysiske orienteringsløpet. En kan si at samfunnets styrende or- ganer søker seg fram i livsløpets ori- entering fra post til post, det vil si fra direktiv til direktiv. Men når sam- funnets veiledere kommer fram til målet så blir ikke deres løp godkjent. Overdommeren som heter "Livets Dynamikk" erklærer postene i sam- funnets orienteringsløype for å være falske, og løpet blir diskvalifisert. I stedet for seiersglede blir det proble- mer og kaos i samfunnet. Probleme- ne blir forsøkt løst av byråkratisk diktatur, men også det mislykkes. I det mislykkede samfunnsorienter- ingsløpet er de forskjellige postene merket "Fiktivøkonomi", "Statssty- relse", "Sentralisering", "Den gode vilje", og på siste post står det

"Religion eller Ateisme". En ny- orienteringsgruppe foreslo å forandre postene i "Livets orienteringsløype" slik at "Fiktivøkonomi" blir "Realø- konomi" - "Statsdiktatur" blir "Selv- virksomt samfunnsliv" - "Sentrali- sering" blir "Desentralisering" - "Den gode vilje" blir "Høyere be- vissthet" - "Religion eller Ateisme" blir "Kristen samfunnsbevissthet i konstitusjonen". Disse forandring- sforslagene fra Nyorienteringsgrup- pen blir ikke tatt høyttidlig av den feilorienterte løypekomiteen, og ori- enteringsløpet med de falske poste- ne fortsetter.

Problemerkene, streikens og brutalit- eten i samfunnet blir bare verre for hver runde. For å forsøke å stoppe galskapen blir lytteutstyr og overvåk- ingskameraer oppsatt over alt i løy- pa med de falske postene, samtidig med at nye lover og forbud blir ved- tatt. Men problemene og brutaliteten blir bare verre. I dette kaoset føler noen en tanke fra "Livets Dyna- mikk", som ber de nyorienterte om å holde seg våkne, da løpet med de fal- ske postene er i ferd med å bryte full- stendig sammen. Til slutt varslar tanken fra "Livets Dynamikk": "Pass endelig på at ensporet velde- dighet ikke overskygger årsaksopp- klaringen til det som ikke vil funge- re slik Skaperverket "ønsker".

Et livsriktig pengesystem vil vise menneskene hvilke materielle over- flodsmuligheter som er til stede i skaperverket. Derfor vil penger si- den i utviklingen bli uøndvendige. Problemet "arbeidsledighet" vil for- andres til frihet for alle mennesker til å realisere sine medfødte anlegg. En livsbevarende mentalitet vil bli sam- funnets bindelev, mens byråkrati og mammonisme vil visne bort, og sverdene smies om til ploger. Jeg vil

nevne noen enkle punkter som jeg mener kan være grunnlag for et livs- riktig pengesystem, og dette nye bør snarest se

dagens lys før menneskeheten og jordklodens tilstand blir mye verre enn den alt er.

Skattbare objekter er bare de fer- dige produktene. Lønninger til all offentlig og privat administrasjon, produksjon, reparasjon og liknende er driftsutgifter, og ikke skattbare. Skatt av formue, eiendomsskatt og liknende må ikke forekomme. For jordbrukets vedkommende kan eventuelt jordskatt benyttes i stedet for beskatning av det ferdige pro- dukt. Bankens oppgave blir å ta vare på ledige penger, uten renter til inn- skyteren.

Bankene skal utføre en skattefri service med minimal utlånsrente. I vår tids statsregnskap blir det ulønn- somt prisfall når det blir overflod av varer og tjenester. Det er overflod av det livsnødvendige som ennå i vår tid kalles for dårlige tider. For å sa- nere den såkalte ulønnsomme over- floden utløses krigen. For å saldere det ennå fungerende statsregnska- pets balanse har vi inflasjon. I et livs- riktig ført samfunnsregnskap vil overflod av varer og tjenester utløse et lønnsomt prisfall, og det er logisk at all gjeld må nedskrives tilsvaren- de priset.

Formålet med et pengesystem er at det skal fungere som et sant speil- bilde av livets helhetsøkonomi. Vi- dere skal penger være et praktisk byttemiddel for menneskenes øko- nomiske samkvem, hvor pengenes varierende bevegelser matematisk fremstiller livets realøkonomi.

På TV ser en ofte debatter som be- handler dramatiske tilstander i sam- funnet. Men debattene ender som of- test med at de dramatiske og nød- vendige behov ikke lar seg løse på grunn av pengemangel. Alle slags varer og arbeidskraft som kunne ha løst det realøkonomiske behov fore- ligger både tilgjengelig og potensielt i overflod, selv om det misbrukes enormt mye energi både til unød- vendig byråkrati og kriger. Oljeranet som foregår over hele jordkloden vekker også økologiske betenkelig- heter i forhold til jordens egen helse- tilstand.

Jorden er også et levende legeme som består av utallige elementer i samspill. Kan menneskene hensyns- løst tappe jordklodens blod (olje) uten at det også oppstår alvorlige konsekvenser for det øvrige liv? Menneskenes fiktivøkonomiske lek er nå i fullt sammenbrudd over hele verden. Det kan da umulig ta lang tid før det fiktivøkonomiske vanvidd gjennomskues, også av sosialøko- nomer.

Gjennom de siste 50 årene har det også her i vårt land blitt et stadig økende behov for at gårdsbrukene måtte bli større for å kunne gi et øko- nomisk grunnlag for en familie. Det som kan synes merkelig med det stad- ige økende behovet for større enhet- er i jordbruket, er at dette utvidel- sesbehovet så å si har økt proporsjo- nalt med de stadig økende tilskudd fra staten. Forverringen av jordbru- kets økonomiske bærekraft, på grunn av at gårdsbrukene er for små, beror på en matematisk forvreng- ning av skaperverket økonomiske virkelighet.

Seriøse forskere har ut ifra realø- konomiske beregninger kommet til at et allsidig drevet gårdsbruk på 50 dekar er stort nok til å kunne produ- sere tilstrekkelig med vegetarisk og

animalsk mat til 50 personer. Denne forskningen er ikke forsvaklet av statens "velferd" eller fiktivøkonomiens pengeberegninger. I et livsrik- tig ført "samfunnsregnskap" kan det bevises rent pengemessig at også de små gårdsbrukene er skattemessig solvente.

Det vil si at disse minste brukene også har tilstrekkelig grunnlag for å kunne yte en beregnet skatteandel av brukets materielle avkastning som bidrag til samfunnets driftsutgifter. Mindre enheter i jordbruket har også en miljømessig fordel ved at de kan drives uten den enormt tunge og mil- jøskadelige maskinparken som de større enhetene er nødt til å benytte. Andre miljømessige fordeler ved de små bruken er at det i disse er lettere å kunne dyrke produkter uten overforbruk av gifter og hormonprepa- rat. Miljøødeleggelsen, sentralise- ringstendensen og statsavhengighe- ten som raser jordbruket kan en også merke i andre produserende livs- ganglige yrker.

Mennesket er den eneste skap- ningen på jordkloden som med sin fantasi har laget seg en kunstig øko- nomisk måleenhet, som er penger. Pengene var ment å være en lettelse i menneskenes samhørighet med hverandre. Så langt kan en si at pengene er en utmerket oppfinnelse. Men skapende fantasi innebærer en risiko for å havne på veie veier. Det er våre forfedres avgudsdyrkelse et dramatisk bevis på. Og på ville veier havnet også benyttelsen av målsy- stemet penger. Penger, som skulle fungere som et praktisk byttesymbol for varer og tjenester blir tillagt både egenverdi og formeringsevner, på grunn av menneskefantasiens lave bevissthetsgrad.

Utrykkene "bevissthet" og "be- vissthetsgrad", er en betegnelse av hvor livsriktig tankegangen i men- nesket er.

Det personlige mennesket kan under spesielle forhold ha en lav be- vissthetsgrad, eller være helt be- visstløs, og fantasere om tilstander og ting som ikke eksisterer. Denne psykiske tilstanden som er påviselig hos det personlige mennesket, kan også påvises i menneskets felles tan- kegang, som vi kaller samfunnsjel- len. Et samfunns konstitusjon gir ut- trykk for bevissthetsgraden i sam- funnets felles tro og overbevisning. Men samfunnsjellene er ennå umodne, og innretter seg etter livlø- se fantasifostre, som lager kaos.

Mye av grunnlaget for min alterna- tive tankegang som berører indivi- denes og samfunnenes livssituas- sjon mener jeg å finne blant bibelens mangfoldige skrifter. For mitt eget vedkommende skulle jeg ønsket meg en større innsikt omkring de mange samfunnsfunksjoner som er berørt i dette foredraget. Men det ser ut som en livets tilskikkelse dette, at mange av "de første" blir "de siste", mens "de siste" blir blant "de første". Som en "siste" vil jeg forsøke å klar- gjøre noen av disse tankene som det virker umulig for meg å bli kvitt. Når bibelen nevnes så tenker de fleste på tradisjonell religion. Men dess mer jeg leser i denne boken, dess mindre religion finner jeg. Med ordet religi- on mener jeg da den tradisjonelle læ- ren om en personlig gud på et be- stemt sted ute i himmelrommet. Vi- dere er tidens vanlige kristendomsforkynnelse stort sett en henvendelse til det personlige men- nesket om å leve mest mulig full- komment. Og denne fullkommenhe-

ten skal da praktiseres som lydighet overfor samfunnets livsstridige ved- tekter og verdibegreper. Forstå meg ikke slik at jeg oppfordrer til volde- lig ulydighet mot samfunnenes kon- stitusjoner. Men det vesentlige jeg vil påpeke er at samfunnene ennå i vår tid, på noen sentrale områder, er på ville veier i forhold til skaperver- kets virkelighet.

Bibelen med sine to forskjellige testament, Det Gamle Testament, (D.G.T.) og Det Nye Testament, (D.N.T.), er en historisk beskrivelse av menneskenes mentale utvikling gjennom mange tusen år. En stor del av Bibelen er skrevet i en artistisk ut- førelse, som lignelser og fabler. Det er en vesentlig forskjell på Moses sin gud og hans juridiske hevnpaksis i forhold til Jesu lære om forståelse og tilgivelse, slik det er beskrevet i D.N.T. Men de gamle Moselovene er jo den rene veldelighetslære i for- hold til middelalderens juridiske rå- skap, som også ble praktisert i vårt land, mange tusen år etter Moses sin tid. Moses sin livsriktige innsikt i so- sialøkonomi ligger langt foran vår tids fiktivøkonomiske vrangforestil- linger. I 2. Mosebok finner vi fabelen om "Dansen rundt gullkalven", hvor et uorganisk metall, gullet, er oppha- vet til gullkalven som folket danser omkring. Danseleder var presten Aron. Denne dansen rundt gullkal- ven symboliserer også vår tids livs- bespottende pengedyrkelse. Ut ifra denne fabelens symbolikk kan en se for seg vår tids mangemillionærer og milliardærer henge i glitrende fallskjermer og via mammonsyste- met produserer penger som skal sub- sidiere de matproduserende yrker og andre livsnødvendige gjeskjeffer. Jeg tenker da spesielt på de "fallskjer- mene" som har sitt opphav ifra tidli- gere godt betalt arbeid. Ut fra ska- perverket virkelige økonomi er det de arbeidende menneskene i alle livstjenlige yrker, både i de materiel- le og i de immaterielle, som holder liv i de renteproduserende fall- skjermindividene. Ifølge sosialøko- nomen Moses ble folkets dans om- kring den livløse gullkalven oppha- vet til interessetotsetninger og krig, og det samme er tilfelle ennå i år 2004. For mitt eget vedkommende vil jeg gjøre oppmerksom på at mye av D.G.T., sin utdypende historikk er for omstendelig for meg, og blir ofte forbigått.

I D.G.T. finnes flere klarsynte so- sialpsykologer og sosialøkonomer. Jeg har spesielt merket meg profeten Esaias, som levde ca 700 år før Kris- tus. Denne profeten var klar over sin tids økonomiske begrepsforvirring- er som forvrengte samfunnets riktige funksjoner. Esaias beskriver den- ne villfarelsen i følgende ordelag; "De ryster gull ut av pungen og veier sølv på vekten, de leier en gullsmed som kan gjøre det til en gud som de kan tilbe". Om begrepsforvirringen som skyldes disse uvirkelige gude- ne, sier Esaias i kapittel 5: "Ve de som kaller det onde godt og det gode ond, som gjør mørke til lys og lys til mørke, som gjør bittert til søtt og søtt til bittert". Ennå 2700 år etter den be- gavede Esaias, kan vi bruke hans ka- rakteristikk på vår tids økonomiske og sosiale feilvurderinger: Ve de som sprer livsvillfarelse i stedet for livssannhet, som kaller byråkratisk diktatur for demokrati, som gjør overflod av varer til fattigdom". Til vår tids tro på streik som et økono- misk forbedringsmiddel vil jeg site- re fra Esaias kp,9-v,20: "De biter til høyre og hungrer allikevel, de eter til

venstre og blir ikke mette, enhver eter kjøttet av sin egen arm". Denne sekvensen av Esaias er minst er like aktuell ennå for vår tids økonomiske kannibalisme. På lengre sikt fører en streik til høyere priser og dårligere tider i forhold til den livstjenlige ut- viklingen som har foregått på de ma- terielle områdene. Menneskeheten bør snarest løse seg fra fiktivøkonomiens falske målesymboler og i ste- det frigjøre seg økonomisk med et matematisk lønnsomt prisfall, frem- ført ved et samfunnsregnskap i ste- det for å vrangstille livets overflod i et fiktivt statsregnskap. Uten at ver- dens livsfordervelige pengesystem blir avløst av et livsbejaende, vil alt fredsarbeid være nytteløst. Økono- mi dreier seg om mer enn å spise seg mett. Det dreier seg både om krop- pens og om sjelens helse, om jord- klodens økologi, om menneskehe- tens differensierte fellesskap, og økonomiens livsbilde er avgjørende for krig eller fred.

Menneskene blir stadig minnet om å forbedre sin personligeandel, og det er da ikke noe galt med den påminnelsen. Men menneskenes forbedring av vår felles kollektiveandel som konstitusjon, er dessver- re ennå et ukjent begrep i vår tid. Det er konstitusjonens ubevisste sabotas- je mot skaperverket som geniet Je- sus Kristus så som sin oppgave å på- peke. Som tidligere påpekt så er da disse misforståtte områdene det livs- stridige pengesystemet, og staten som øverste veileder og økonomiske forsørger. Når menneskenes blinde oppholdelsesdrifter er villedet til å innrette seg etter disse kollektive villfarelsene, så oppstår det av seg selv en destruktiv utvikling av sam- funnets mentale bindelev. Og det som skulle være fredlige samfunn bli klassekamp og hat. Det var befri- elsen fra menneskenes villfarelser geniet Jesus Kristus ble født til Jor- den for å forklare. Men denne opp- gaven var så langt foran sin tids be- vissthetsgrad at Jesus måtte forkyn- ne sannheten som anelser i en delvis religiøs språkdrakt. Men denne språkdrakten var ikke mer kamuffe- rende enn at fariseerne, de skriftlær- de og de lovkyndige gjennomskuet reformatorens språkbruk. Og deres parole ble: "Det er bedre at dette mennesket blir tatt av dage, enn at hele samfunnet skal gå til grunne."

Denne trusselen mot Jesus fra jø- denes øverste myndigheter tyder på at det var det livsstridige samfunns- systemet Jesus ville avsløre. Blant Jesu omgangskrets fantes det nesten ingen fra de offentlige etater, bortsett fra noen få, men disse forsøkte å skjule sin interesse for denne ånds- opprøreren. Derimot var han ofte omgitt av en annen yrkesgruppe i samfunnet, de prostituerte. Jesus godtok ikke deres økonomiske yrke, men han fordømte dem ikke da han forsto at de var blitt slaver av mam- monsystemet. Om disse sa han at de var nærmere Guds Rike enn de lov- kyndige, fariseerne og de skriftlær- de. Videre skal vi merke oss Jesus sitt gode forhold til mange tollere. Disse var ikke pålitelige overfor sys- temets tollbarrierer, og ble rike. Men en ser at i hvert fall noen av tol- lerne var pålitelige og hjelpsomme overfor mennesker. Når det gjelder disiplenes forhold til Jesus, så forsto de ikke alt han fortalte som liknelser. At disiplene oppfattet noe forskjellig det Jesus fortalte, kan en merke hos

■ forts. neste side

de forskjellige evangelistene.

Mange av de som bekjenner seg til Jesus i vår tid, holder ennå fast ved troen på at skapelsen foregikk i løpet av 6 dager, og Gud hvilte på den 7. dagen. Denne teorien er ikke lenger holdbar ut ifra utviklingslærens beviser. Troen på 6-dagers skapelsen er heller ikke holdbar sett ut ifra Jesu symbolspråk. Både Jesus og Peter påpekte at en dag for Gud er tusen år for menneskene. Uttrykket "tusent år" symboliserer et langt utviklingstrinn. Skapelsens evige utvikling blir ofte påpekt av Jesus, og avkrefter troen på 6-dagers skapelsen.

Videre avviser Jesus at Gud hvilte på den 7. dagen, som var sabbaten. Det må ikke oppfattes som om Jesus var motstander av en fast hviledag, men han påpekte at det var ingen forbyttelse å berge en okse som har falt i grøfta, eller å høste korn på sabbaten. Hviledagen sabbaten var jødernes påminnelse om at Gud var ferdig med skapelsen, og at han siden hvilte. Jesus var klar over livets evige utvikling, og han påpekte at hans Gud ikke hvilte: "Min Fader arbeider ennå, også jeg arbeider". Videre uttalte Jesus at "menneskene er ikke til for sabbaten, men hviledagen er til for menneskene". I D.N.T. finner vi mange uttalelser av Jesus der han påpeker at menneskene ennå er bundet til umoden fantasi på mange områder, men at utviklingen mot et høyere bevissthetsnivå stadig foregår. Livets tanke, som er en dimensjon av Gud, hviler ikke. Det kan se ut som om livets bevissthetsutvikling i det kollektive foregår i tidsintervaller. Jeg vil nevne noen sitater fra Jesus der han påpeker utviklingen: "Trellen skal ikke være i huset til evig tid, men sønnen". "Det er mye jeg skulle ha fortalt dere" men dere kan ikke forstå det ennå". "Det som ennå hvikes i kamrene skal siden kunne ropes ut fra hustakene". Når det gjelder menneskets psykiske dimensjon, sjelen, så blev han spurt om sjelen kunne ha evig liv. Da svarte Jesus: "Når dere ennå ikke forstår det jordiske, så vil dere heller ikke kunne forstå det himmelske om jeg fortalte dere det"

Det ligger en risiko i å nevne navnet Gud da mange ser for seg i fantasien en gammel mann ute i himmelrommet sitte å notere i "Livets bok" om hver enkelt person. Ifølge Jesus ser det ut som om Gud er en dimensjon i alt liv, både i mikrokosmos og makrokosmos. På alle plan i livet kan vi konstantere at det finnes en intelligens. Får vi en skade så blodet renner ut, så iler de hvite blodlegemer til for å forsøke stoppe blødningen. Et tre som står på tørr grunn og tørster etter vann, sender ut sine røtter utrolig langt i riktig retning mot det fruktige området. Trekkfuglene forlater Norge om høsten, og flyr til Syd-Europa eller Nord-Afrika. Men om våren kommer de tilbake til Norge, og i de fleste tilfellene finner de tilbake til sine tidligere reirplasser. Laksen som klekkes i våre elver forlater sitt fødested i elva etter et par år. Da setter den kursen ut mot Atlanterhavet, og de fleste ender i Nord-Atlanteren ved Amerikas østkyst. Når den har levd i disse områdene omkring 3-4 år, så svømmer de fleste tilbake til sitt fødested i den samme elva de forlot tidligere. Det meste av det levende har ennå ikke utviklet verken fysiske eller psykiske muligheter til ut ifra egen bevissthet å orientere seg i pakt med skaperverkets vilje. Derfor har disse le-

vende objektene i seg selv en dimensjon av Guds omhu og intelligens. Denne ubevisste styrelse, dette instinktet, eksisterer i kroppens organer, i alt levende mangfold både på og i jordkloden, og i det delvis kjente og i det ukjente univers. Det er denne bevissthetsdimensjonen som eksisterer overalt i skaperverket, som Jesus Kristus ba menneskene ta lærdom av. Dette geniet sier videre at han er ikke kommet for å avskaffe alle lovene som samfunnet tyr til når så mye ikke fungerer slik de ønsker. Men Jesus gir oss med sine liknelser og fabler løsningen fra galskapen som tyranniserer store deler av verden. Og galskapen brer seg.

Navnet Jesus har en mild og kjærlig tone i seg, og passer godt i hans omgang med barna og de svake i samfunnet. I tillegg til navnet Jesus blir han også kalt Kristus. Men der finnes et tredje informerende navn på denne åndsopprøreren. I følge Esaias, kp.7-v.14, hadde Esaias en visjon hvor han "så" at der en gang i fremtiden skulle fødes en mental frigjørere blant jødene. Og denne frigjørers navn skulle være Immanuel.

Ordet "immanent" betyr "iboenne", og navnet Immanuel betyr "Gud i mennesket". Dette hittil ubrukte navnet på systemets frigjørere er i overensstemmelse med det geniet selv sa: "Guds Rike er inne i dere", og derfra vil det utvikle seg til befrielse fra vår tids gale verden. Når åndsopprøreren tordnet mot makter og myndigheter var han ingen "milde Jesus", da var han "Kristus Immanuel". Befrielsen fra vår verdens undergang ligger ikke i tvang og krig, men befrielsen vil utvikle seg fra det ennå skjulte klarsynet i menneskenes "indre", som Kristus Immanuel kalte: skatten i verdens åker.

Veldedighet for å minske det gale i verden vitner om god vilje. Men ensidig god vilje gir ingen fundamental helbredelse for en syk verden. Det er fra underbevisstheten, Gud i mennesket, at verdens helbredelse vil utvikle seg. Livsvirkeligheten må først innføres i samfunnets konstitusjoner. Det vil forbedre menneskenes kollektive vandel. Da vil, ifølge Jesus logikk, menneskenes personlige vandel forbedres av seg selv. Et av Jesus sine utsagn går ut på at menneskene først må søke Skaperverkets Virkelighet i sine konstitusjoner, og da først får vi den personlige forbedringen "i tilgift". Underbevisstheten "Gud i mennesket" vet alt, men den godtar ikke alt. Hos noen mennesker er det trolig et ubevisst spenningsforhold mellom livets intelligens i underbevisstheten, og livsforvringene i samfunnssystemet. Det er mulig at dette ubevisste spenningsforholdet er en medvirkende årsak til psykiske sykdommer. Kanskje det kan ligge en helbredelse i å ane at det er åndsdimensjonen "Gud i mennesket" som han forsøker å vekke? Vi får håpe at det symbolske språket som samfunnsgeniet Jesus Kristus brukte, snart blir forstått også av virkelighetssøkende økonomer og psykologer. Det sentrale for den syke verdens helbredelse er at geniet Jesus Kristus Immanuel flyttet troen på Gud fra et begrenset sted ute i himmelrommet, til en alle steds nærværende dimensjon i alt levende, som også omfatter en livsopplysende dimensjon i menneskenes underbevissthet. Det er kun fra denne "skatten i verdens åker" at den syke verden kan helbredes.

At Gud gjorde hvafor noe med Israel?

Av Christian Kristiansen, Bodø

Etter å ha lest Alf Solbergs innlegg i Avisa Nordland 04.05.04, hvor han prøvde å belyse historiens geografiske grenser for Israel, satt jeg igjen med en følelse av forundring og medynk. Forundring fordi det er utrolig hvordan voksne mennesker, uten å skamme seg, bruker to tusen år gammel tåketale for å rettferdiggjøre et syn som de fleste andre enn USA og Israel oppfatter som ekstremt. Medynk, fordi det er trist å se hvordan mennesker med slike deliriske forestillinger ikke beskyttes mot seg selv.

Når Solberg legger et teologisk premiss til grunn for noe som de fleste mennesker (i hvert fall de som er verd å ta på alvor) oppfatter som en politisk sak, har han allerede gjort det umulig å imøtekomme han med rasjonelle argumenter. Jeg skal likevel gjøre et forsøk.

At Norge er et «kristent land» oppfattes vel av de fleste i dag som en historisk kuriositet, fra den tiden konstitusjonen ble fattet, på lik linje med gulatingen, som pålegger alle husstander å brygge øl til jul. Dette er og forblir et livssynsspørsmål, og er ubrukelig som argument for hvordan man skal forholde seg til handlingene til det etnisk baserte demokratiet Israels handlinger.

Sør-Afrika var på åttitallet et demokrati, for hvite. På samme måte

som Israel er et demokrati for etniske jøder. Man kan blant annet spørre Mordechai Vannunu om den israelske rettsstaten. Han deler nok ikke ditt syn etter å ha sittet i en flombe-lyst isolatcelle i atten år. Han ble dømt in absentia for å ha avslørt det ulovlige israelske atomvåpenprogrammet.

Resonnementet ved å tildele alle folkeslag tilbake landområder de hadde for tusen år siden, ville jo ha vært et ytterst interessant prosjekt. Hva med å gi halve Asia tilbake til makedonerne? Kanskje man da kan gi Kuwait tilbake til Irak? Det er i så fall bare å evakuere hele det amerikanske kontinentet for hvite og gi det tilbake til urbefolkningen, eller vent! Den er jo utryddet! Da er det bedre å se på den demografiske sammensetningen fra mer moderne tid. Fram til 1827 fantes det bare 5000 jøder i de britiske mandatområdene som i dag utgjør Israel og Palestina.

Det er også imponerende å se en slik skamløs bruk av tallmagi. Delingsplanen fra 1948 foreslo Palestina delt i en jødisk sone og en palestinsk del. Jerusalem skulle danne en internasjonal sone administrert av FN. Et befolkningskart over Palestina i 1947 viser at de jødiske immigrantene hadde slått seg ned i og omkring tre byer: Jerusalem, Tel Aviv og Haifa. Om lag 85 prosent av alle jødene i Palestina bodde i disse områdene. Til tross for den befolkningsmessige konsentrasjonen tildele FN-komiteen jødene hele 56 prosent (og ikke 23 prosent som Solberg foreslo) av Palestinas territori-

um.

Jødene utgjorde da ifølge Det jødiske agenturet og delingskomiteens egne befolkningsberegninger, 30 prosent av landets befolkning. Den arabiske befolkningen fikk 43 prosent (og ikke 77 prosent). De resterende områdene ble satt under FN-mandat. Det er også viktig å påpeke at disse områdene ble tildelt Israel etter at sionistiske terrorgrupper hadde utført massiv terror, både mot britiske administrasjonsstyrker og palestinsk sivilbefolkning.

Israelsk taktikk har i all ettertid vært bygd på at det som fordømmes i dag blir anerkjent i morgen. Ved stadig å utvide sine grenser. Dette ble godt demonstrert i år, da Bush og Sharon valgte å oppheve folkeretten, da de satte til side FN-resolusjoner på en pressekonferanse. Ved å slå fast at Gud har gitt noen folkeslag rett til noe landområde, gjør Solberg seg selv til en Mulla som burde løftes høyt i været av en heisekran.

Det eneste prinsippet som er verdt en sur sild innenfor denne problematikken er av en langt mer verdslig art enn et bibelsk, nemlig det folkerettslige. Derfor anerkjenner jeg staten Israels rett til å eksistere, samt til å bli beskyttet mot terror eller angrep fra naboer. Ved å legge Bibelen over dette prinsippet, mister Solberg sin rett til å mene noe som helst om Midtøsten-problemet. Han gjør seg selv til et problem i stedet for en del av fredsløsningen og er derfor det Sharon kaller Yassir Arafat: Irrelevant.

Den kristne arv og nazismen

DAGBLADET
ØYVIND FOSS DR. THEOL,
HIS
Onsdag 8. desember 2004

DAGFINN HØYBRÅTEN skriver i Dagbladet 2.12 at de politiske ideologier spilte fallitt i møte med nazismen. Han kunne ha tatt med de kristne kirker, og ikke minst de lutherske med sin lojalitet overfor den autoritære øvrighet i Tyskland, protestantismens hjemland. Kirken tok ikke avstand fra raselovene av 1935 i Nürnberg og protesterte ikke med ett ord da synagogene brant i 1938. Kirken var også enig med Nazistaten i at provosert abort var en forbrytelse som kunne straffes med døden.

Kirken støttet den andre verdenskrig, som et middel til å utvide grensene. Da Hitler i juli 1933 vedtok loven om tvangssterilisering av såkalte arvelig belastede, asosiale og andre «mindreverdige» individer, protesterte heller ikke kirken. Tvert imot ble den kirkelige indremisjonens diakonale utvalg for arvelighetsspørsmål samme år omdøpt til den permanente kommisjon for rasehygiene,

for å tilpasse seg den nasjonalsosialistiske sosial- og helsepolitikk. Kirken var statstro, og fylt til randen av nasjonalistisk og reaksjonært tankegods. Diakoner ble til og med oppfordret av ledelsens i Indremisjonens diakoni til å gå inn SA og SS, for å bevise sitt nasjonalsosialistiske sinnelag og sin kampberedskap for en ny tid. Kun et mindretall av prestene brøt med staten og gikk inn i Bekjennelseskirken, som imidlertid heller ikke var opposisjonell og avla sin ed til Føreren.

Ideologiene sviktet, men den kristne kirkes svikt er så mye verre, fordi dens ideologiske tilpassning gjorde den handlingslammet overfor Holocaust, likvidasjonen av jøder, sigøynere og andre ikke-ariske elementer i folkelivet. Det var enkelte protester fra modige kristne leger, prester og legfolk, kvinner og menn som havnet i konsentrasjonsleir eller ble henrettet. Ellers ble forsøk på en kristen opposisjon dysset ned av kirkeledelsen, for ikke gjøre situasjonen for komplisert for kirken liv i en nasjonal brytningstid.

I VÅRT EGET land var heldigvis situasjonen en helt annen. Kirkeledelsen brøt med en forhatt mi-

noritetsregjering, uten nasjonal basis og autoritet. Protestene mot jødetransportene til konsentrasjonsleirene kom for sent til å redde jødene, men det er ingen tvil om at det berømte Hebreerbrevet fra kirke og misjon senhøstes 1942 tok klar avstand fra rasehat og antisemittisme.

Når det gjelder den kristendemokratiske bevegelse i Europa, særlig i Tyskland, ble den etter den andre verdenskrig, ikke basis for et oppgjør med nazismen, men snarere en ideologisk premissleverandør i den kalde krigen. Her kom bevegelsen som parti i 30 år til å stå for en restaureringspolitikk, som ikke kjennetegnet et avgjørende oppgjør med fortiden. Dette oppgjør ble derfor i hovedsak en tverrpolitisk sak, der de to store kirker erkjente sin svikt under Hitlers diktatur. Den kristendemokratiske bevegelse kan på ingen måte rose seg å være en fortropp i dette ideologiske oppgjør. Det politiske tyngdepunktet lå til venstre: hos de nye generasjoner, i en politisk historisk bevisstgjøring innenfor høyskoler, kristne menigheter, tallrike menneskerettighetsgrupper og arbeiderbevegelsen.

Framtidas skole

Av Aase Brenne

Jeg ser fram til en tid hvor alt dreier seg om å forstå oss selv og det samfunn vi lever i. Alt ser jeg i psykologiens lys, nemlig at vi både som individer og som kollektiv (samfunn) utvikler oss gjennom en barndom som kjennetegnes av lek og eventyr, likesom kollektivet også utvikles gjennom en lang periode (flere tusen år) med eventyr av alle slag, f.eks. eventyret om den flate jord, eventyret om staten og om pengene som hersker over hele samfunnet vårt. Vitenskapen glipper såvidt med det ene øyet og føler seg selv som hjelper i det praktiske liv gjennom nyttige oppfinnelser m.m., men på det sosiale og pengemessige plan, snorkover den i likhet med resten av befolkningen. Hele livet vårt som en vandring i drømmesfæren, en farlig vandring, lærer Bibelen oss både i det gamle og det nye testamentet. Men presteskaper har diktet Bibelen om til en eventyrbok som handler om livet etter døden. De sover så tungt at de ikke oppfatter at de har

sveket sin rolle som hyrde for menneskene.

Politikerne har overtatt rollen, m.a. det skal være synd å si at deres rolle er bedre, tvertimot, de forteller eventyr om staten og pengene, men glemmer å fortelle folk om den trelldom de lever i, sosialt og økonomisk. Nei, det er da ikke så viktig, for, sier de, det som er viktig er å tjene penger. «Da tjener du samfunnet ditt». Ja, gid det var så vel, men et eventyr er det, like fullt.

Kristus kom inn i verden og forkynte at pengeeventyret var det farligste av alle eventyr, for det kunne føre folkene ut i elendigheten, ut i den ytterste nød, ut i gjensidig mord, ut i krig. Men hyrdene sover og kongene kommer og går.

Politikerne må ha skatter av befolkningen til den felles stat. Men staten er et folkeeventyr. Den har verken mage eller et ansikt. Den er kun et symbol for helheten. Men symbolet selv er ikke helheten, det er du og jeg, alle vi som lever og arbeider i den helheten vi kaller vårt samfunn. Symbolet lever ikke av mat og drikke, men det gjør vi men-

nesker. Symbolet stat lever av andre symboler, nemlig av penger som vi må gi politikerne. Den vanvittige leken som politikerne driver med pengene, kan ikke beskrives, men må erfares. Opp- og nedgangstider kalles det, og renta flyr opp og ned ved banksjefens hjelp – for et eventyr! Eller kanskje helst en tragedie. Økonomi er det ikke. Den kjenner man ikke i søvne og i drøm. Der leker man bare at man både ser og forstår. Og det er farlig for den som prøver å vekke dem.

Og der står vi i dag, innenfor en virkelighet som kan ramle sammen når som helst. En bro som ikke bygges i samsvar med naturlover, vil også bryte sammen. Vitenskapen har ikke vært i stand til å fjerne naturlovene for et samfunn. Politiske eller religiøse lover er rene fantasilover, de har ingenting med naturlover å gjøre. Vi må først erkjenne samfunnet som en helhet – uavhengig av symbolene «stat» og «penger». Symbolvirkeligheten må avvikes til fordel for realvirkeligheten.

Neste gang:

Om penger og pengesystem.

Det moderne slaveri

Av Thorbjørn Andersen, Halden

Overskriften brukes med et ørlite håp om at også laug av partipolitikere og byråkrater skal begripe poenget. Etterfølgende synspunkter kommer derfor fra hjertet, men uttrykkes «rett fra levra». Sikkert til fornøyelse for noen, men gremmel-se hos andre.

Uansett forskjellige meninger tror jeg vi alle må være enige om i hvert fall en ting: Vi lever av produksjonen av livsnødvendigheter og ytelser av tjenester til hverandre. IKKE av administrasjon. Det er imidlertid det siste som er blitt resultatet – på nær sagt alle områder – etter mange år med gjennomført, sosialistisk politikk.

Her i landet har Arbeiderpartiet ledet an i den sammenheng. Men, stans! Erfaring har vist at «de andre» ikke er en tøddel bedre, men

har fulgt etter – og deretter fortsatt med galskapen. Sosialismen har skiftet farge – fra rød til brun – for å uttrykke det på den måten.

Derfor har vi havnet i en ond sirkel, som skulle vært brutt for lenge siden. I tillegg ser det ut til at vi nå er blitt apatiske, og godtar tilstanden. Ja, vi er blitt noen ordentlige godfjotter. Bare tenk etter.

I dag befinner vi oss derfor i klisteret, alle sammen – i et system som kan kalles det moderne slaveri. Der har vår tids slavedrivere – i et enormt stort antall plassert seg, eller blitt plassert – bak skrivebord i gigantiske, og ofte storslåtte byggverk – hvorfra galskapen administreres, og bestemmelser tres ned over hodene på den øvrige befolkning. (Det er til liten trøst at tilstanden i høy grad også gjenspeiles globalt).

Den lille mann har i sannhet blitt liten. Ja, redusert til bare et nummer. I demokratiets navn, selvfølgelig...

GLADE JUL

Det stjeles for flere millioner i forbindelse med julen. Og det er både kunder og ansatte som står for denne spesielle formen for juleforberedelse. Og det er vel slik at de overfor egne barn understreker hvor stygt det er å stjele og kommer med pekefingeren opp i ansiktet på avkommet for å markere synden.

Mon tro om Gud elsker en slik glad giver?

DOI

OVER GRENSEN

Av Svein Otto Hauffen

Pådriverne pushet på til de fikk tsjekkerne dit de ville. Til å gå over grensen - inn i EU - selv om det går ille. Inn i det store statskollektiv. Det kollektive fellesskap er en Luciferisk felle, skapt for å felle - den skapende.

Som "tvilende land" kunne Tsjekkia betegnes. Spesielt hva EU angår. "Så blir jeg også med på ferden, men protesterer for alle verden." Sa Peer Gynt. Kan det tenkes et mer treffende motto enn forannevnte for tsjekkerne forhold til EU? Offisielt ble det "Ja" til EU. I betydningen "Ja, MEN...!" - ved folkeavstemningen. Om det var innstiftet en Nobelpris for skepsis, ville tsjekkerne vinne den. Hvert år. Det var 55 % deltagelse. Hva utfallet ville ha blitt ved nærmere 100 % deltagelse, kan neppe sies med 100 % sikkerhet. Selv om flere tror og ønsketenker at de kan det.

Mens postkassene nærmest flommet over av gravalvorlig EU-propaganda, har noen lagt merke til de muntre sider og den ufrivillige komikk. F.eks. at EU-funksjonærene kan kjøpe EU-subsidierte Viagra-piller av hjertens lyst. Tilsvarende tusener tsjekkske kroner Viagra-tilskudd, månedlig; som må betales av skattebetalerne i de enkelte medlemsland. Det blir penger av slikt. For det er neppe bare "Den Gyntske sjel som er, den hær av ønsker, lyster

og begjær" - som Ibsen påviste.

Av de mange argumenter og grunner til EU-skepsisen, nevnes kun kort og kommentarfritt, åtte av dem: frykt for prisstigning, for arbeidsløshet, redusert levestandard, for økende tilstrømming av utlendinger, for tap av tsjekksk identitet, for negativ renteutvikling, for diktatur under sterkere stater og for negative forhold for landbruket.

Nylig skjedde følgende: ti tusen protesterende bønder fra hele landet troppe opp i Praha for å gi sin vrede luft over den offisielle EU-politikken. Jordnære bønder med sunt bondevett nok til å være klar over de negative følger EU-medlemskap vil få for dem og deres mulighet til praktisering av sunt vekselbruk, brukte dagen til demonstrasjoner i hovedstaden. En stor del av dem føler sitt økonomiske eksistensgrunnlag truet. Bl.a. EU-politikken om at av Tsjekkias syv hundre tusen kyr, skal alle så nær som nitti tusen utryddes! Ved medlemskap. Bøndenes ettertrykkelige punktum finale glemmes nok ikke med det første: et avsluttende bombardement av landbruksministeriets fasade med råtne egg og tomater!

Personlig anser jeg egg og tomater som en velsmakende kombinasjon, når den består av ferske økovoarer. I mindre håndfast servering. Men det er et annet bord.

Det er ei von eg ser som svinn bort

Det er ei tåre frå
djupna av mi sjel
eg feller.

Det er ei von
eg ser som svinn bort,
lik tindrande stjerne
bak sky.

Det er ein hane
som gjel i tida,
ein frigjerar
som tala ein gong.
Eg må gange stigen
innover i skogen –,
bort frå verdas dårskap,
finne heim til meg sjølv.

Men hanen gjel –,
dei høge åndsforlatte
styrer inn i mørke natt.
Og likevel –,
så talar alt livet om
den store kjærleik,
ånda bak alt.

Menneskje skulle skape.
Plante og så og vatne?
Men nå er det gråbeinsåra
landet går støtt imot.
Det fer i syner forbi mitt auga,
menneskje,

utsulta og arme –,
der er ingen stad ei utstrakt hand.

Samarbeide fer det i meg?
Men systemet sine herrar
la ned den heilage jord.
Grøderik svart mold
ligg og ventar,
men der kjem ingen
som plantar frø,
som sol og væte
gjev kraft og liv.

Hanen gjel uavlateleg
på vår arme jord.
For tenkte verdiar
ranast den ut.
Skogane står ribba
tilbake,
heimen åt fuglar og dyr.

Det er eit varsel eg høyrer
i haustvinden –.
Den ber varsel om tider
vi innerst ikkje vil,
men som kjem
som ein nemesis
over verda.

Av Armand Edgar Nyhus

Kristen og intolerant Debatt

DAGBLADET
SVEIN TUASTAD STATSVI-
TER
Mandag 29. november 2004

«JESUITTER må ikke tåles» står det i Stortingsprogrammet til KrF i 1945. I den tidlige etterkrigstida vilde partiet tvinge kristendomsundervisning på ungdom som skulle lære seg praktiske fag i framhaldsskolen, partiet protesterer mot dans i skulen og mot forplantingslære. Tidlegare Dagblad-redaktør Helge Seip, som representerte Venstre på Stortinget i 20 år, åtvare tidleg på 1960-talet mot det han kalla «en ny apeprosess» då KrF ville at kristendommen skulle styre undervisninga i biologi og andre fag. KrF har på felt etter felt måtta skifta syn av den enkle grunnen at standpunkta partia har hatt, har vore så intolerante og direkte reaksjonære at det etterkvart vart uråd for representantane å framføre argument for standpunkta i nokolunde opplyste fora. Statsminister Kjell Magne Bondevik slo nyleg eit slag for å eksportere det særnorske faget Kristendoms-kunnskap med religions og livssynsorientering (KRL-faget) til andre land. For ein KrF-statsminister er jo dette faget ein suksess. Like etter slo FN's menneskerettskomité, som i praksis står over norske domstolar, fast at KRL-faget bryt med

paragraf 18 i menneskerettskonvensjonen om sivile og politiske rettar. Faget statsministeren vil eksportere, er altså for intolerant til å vere lovleg i Noreg.

PROBLEMET er sjølv sagt at vi enno i det norske samfunnet praktiserer ein kristen føremålsparagraf i skule og barnehage, ein paragraf som i eitkvart moderne samfunn er ein anakronisme. Det er ei klassiske liberal innsikt at staten ikkje bør fremje gudstru, -det får kyrkjene, moskeane, synagogane og søndags-skulane gjere. Når Utdanningsforbundet og Senter mot diskriminering påpeiker det diskriminerande i føremålsparagrafen, svarer KrF-leiar Dagfinn Høybråten at dette er eit «formidabelt angrep på vår kristne kulturarv». Men dersom vi ikkje, mot KrFs råd, hadde fornya kulturarven vår, ville vi ikkje hatt alle dei fridomane som gjer at vi ofte er stolte over dei skandinaviske landa når vi samanliknar oss med andre land. Dei politiske partia arbeider no med formuleringane i sine komande Stortingsprogram. Eg vil oppmode alle sosialliberale parti i Noreg om å ta inn programformuleringar som får fjerna dei kristne føremålsparagrafane i skule og barnehage. Det er Iran som bør likne meir på Noreg når det gjeld kulturell og politisk modernisering, - ikkje omvendt.

Åndsmakt i barnehagen

DAGBLADET

ØYVIND FOSS DR. THEOL.,
HØGSKOLEN I STAVANGER
Mandag 29. november 2004

DEN KRISTNE formålsparagraf i de offentlige barnehager i Norge er avleggs. Den er i konflikt med et verdigrunnlag som kan samle barn fra ulike kultur- og livssynsområder. Statsråd Høybråten blåser til kamp for vår tusenårige kristne tro og kulturarv, som mange av oss bekjenner oss til på godt og ondt, samtidig som vi vil tilføye at hundrevis av disse år ikke var særlig vennlig overfor barna og de svake i samfunnet: diskriminerende og undertrykkende. Den nåværende formålsparagraf fungerer i den pedagogiske praksis forskjellig fra sted til sted, men har en rammeplan som gir muligheter til sanger og bønner i en kristen samlingsstund, fordi formidlingen skal skje i pakt med et klart formål om kristen oppdragelse. Dette kan oppleves som misbruk og manglende respekt for de mange som tenker og oppdras helt annerledes. Jeg er derfor enig med Helga Hjetland i Utdanningsforbundet at den nåværende formålsparagraf trenger til en revisjon. Vår kulturtradisjon inkluderer de kristne og humanistiske

elementer som er godt egnet i barnehagene. Et felles pedagogisk mønster som legger hovedvekten på etikk, og ikke trosforhold i en dogmatisk, bekjennende tilknytning. Vi har sentrale religiøse høytider fra vår egen kirke og andre religioner som skaper glede, lek og fest i en barneflokk, som bør bevares, nettopp fordi disse står forankret i folkelige tradisjoner, som i seg selv har en oppdragende virkning til fellesskap.

NÅR KRF i god gammel stil går til kamp for en kristen oppdragelse i de offentlige barnehager, er det en kulturkamp som dreier seg om åndsmakt og moralsk fomynderskap overfor umyndige sjeler. Det må være de verdier som kan samle foreldre og barn som må vektlegges i dagens flerkulturelle situasjon, en pluralitet der det universelle aspektet i de kristne verdier forenes med de humanistiske. Og det er det etiske området, de mange klassiske liknelser i Bibel og religiøs dramatik, som setter de menneskelige verdier i sentrum, de gode eksempler på respekt og hjelpsomhet i det daglige liv. Både humanetikere og andre religioner enn den kristne kan bidra med de samme verdier ut fra sine tradisjoner, og derved berike innholdet i den livssynspedagogikk som våre førskoler bør forankres i.

Av Rolf Høstmark

Hvorfor kommer Russland til å angripe Vest Europa med militærmakt?

Forsøk å se den reelle situasjon ut fra historie, europeiske forhold, interne forhold i Russland og dagens verdenssituasjon.

La oss først huske den sovjetrussiske doktrine fra 1920-30. Lulle Europa til ro med fredstiltak, imponere i idrett, forsyne Europa med narkotika, dels være transittland for det. Bygge opp sterke kommunistpartier i Italia, Frankrike, Spania, England, Tyskland og Øst Europa.

Det er stadig sterke partier i Italia og Frankrike, kanskje svakere i de andre land. Russland har ikke glemt Napoleons angrep – og slett ikke Hitlers. Russland har ingen naturlige forsvarsværker mot vest. Stolte av et kjempe-landområde – ønsker å være verdens annen stormakt.

Nu samles og konsolideres Vest Europa og sikter mot å bli «den andre stormakt» med grense mot Russland.

North Atlantic Treaty Organization gnager seg inn til grensen mot Russland – den som skulle være en atlantisk sak med USA som hovedaktør = russisk mistillit og frykt. Polhavet blir isfritt og Russland har en kjempelang kystlinje her – vil nok gjerne forlenge den frem til Norskehavet. Stormakt!?

Russland har fra Mongolia til Tyrkia muslimske landområder med sterke ortodokse selvstendighetsbevegelser.

Det ble for noen år siden dannet en prestisjetung komite for å gjenreise respekten og tilliten til forsvarret. Det ble fra Japan ydt en kjempe-sum (lån?) for å bygge opp forsvarret. Krigen i Tsjetsjenia har vist at landet har en våpenmakt større enn noen hadde tenkt seg, og større enn internasjonale overenskomster skulle tillate.

Tuberkulosen herjer og aids øker konstant og faretruende. Alkoholismen er et problem og en svøpe. Det er en svær gruppe som lever under

fattigdomsgrensen. Mafia-gruppene ser ut til å være sterkere enn styresmaktene. Korrupsjonen må antas å være omfattende og dyptgående.

Perestroika – Glasnost!?

Hvis vi nå ser på land opp gjennom historien som har vært i en slik eller lignende situasjon – vist opp lignende forhold, hva har så skjedd, hva har vært resultatet? Jeg oppfatter at svaret gir seg av seg selv hos de fleste!

Kanskje skulle vi så kaste et sideblikk bort på Profetene. Og en Profet er en precognitiv-clairvoyant person med en dyp varm og kjærlig medmenneskelighet. De tar heller aldri feil. (Jv en-1-observert, begivenhet i AJ's år 1954 er ikke inntruffet ennu). Her tenker jeg på Anton Johanson fra Finmark og Alois Irlmaier (+ca 1948) fra Bayern. Det er ikke bare i det gamle Israel det fantes profeter. Det er heller ikke riktig at «det er bare Gud som kjenner fremtiden». Det gjør også det guddommelige-inspirerte mennesket. Det er på høy tid at vi åpner sansene også for disse medmenneskelige kvaliteter.

To viktige bøker skriker etter ny psykiatri

Anmeldt av Stein Lage Strand

Senhøstes sitter jeg med to viktige bøker i fanget. Jeg blir revet med allerede etter noen få siders lesning.

Den ene, rykende ferske boken er Maja Thunes selvopplevde historie. Bokens tittel er

Jeg har en drøm og er utgitt på Lanser forlag (Oslo 2004 - ISBN 82-7328-085-3).

Du så og hørte henne kanskje på NRK under høstens TV-aksjon "Hjertevarme", der hun i samtale med blant andre Reiulf Steen ga smakebiter på hvordan hun har overlevd tvangsinnleggelse, 14 sykehussopphold, en rekke alvorlige diagnoser, selvmordsforsøk samt psykiatrens dystre prognose. Han stemplet henne som et håpløst tilfelle.

Hun går leseren helt inn på livet med sin hjerteskjærende skildring av hvordan hun opplevde alt dette innenfra. Vi skjønner fort at hun ikke var noen "vanlig" underdanig pasient. Hun observerte omgivelsene, reflekterte og gjennomskuet falske autoriteter, underkuede fag- og ufaglærte med et uvanlig skarpt blikk, selv i sine mest psykotiske tåkelagte, sterkt medisinerede perioder. Mindretallet blant hjelperne som "trosset den rette lære" og turde vise nærhet og ekte medmenneskelighet, hadde magert jordsmonn å vokse i. Slik leser jeg boka, både på og mellom linjene.

Du føler side for side at du blir klokere av å lese dette. I hvert fall var det slik for meg. Som pårørende

gjennom mange år sammenholdt jeg mine egne erfaringer med Maja Thunes skarpe iakttagelser – og trodde på det hun fortalte.

Dette er virkelig sterk lesning og et kraftig oppgjør mot alvorlige krenkelser av menneskeverdet i dagens psykiatri. Mitt håp er at denne boken leses fra perm til perm av både andre brukere, pårørende, godfolk flest, politikere, ansatte i psykiatrien i sin helhet – og deriblant ikke minst – psykiateren og andre som påberoper seg høyeste faglige kompetanse. Her trengs etter mitt skjønn omskolering i retning en ny forståelse og utskifting av kunnskap om hva som hjelper og nytter i møtet med alvorlig psykisk lidende medmennesker. Maja Thune har skrevet en helt igjennom ærlig og tankevekkende bok. Dessuten står det for meg som en bragd å kunne samle og formulere tankene så godt hun gjør på veien ut av sine mørke rom.

Du kan kjøpe eller bestille boken hos bokhandlerne.

Ikke bare kan – du bør!

Den andre boken

griper meg like sterkt på sin måte. Boken heter Coming off Psychiatric Drugs med undertittel Successful Withdrawal from Neuroleptics, Antidepressants, Lithium, Carbamazepine and Tranquilizers (Peter Lehmann Publishing, Berlin 2002 – ISBN 0-9545428-0-0).

Det er en samling med 28 forskjellige personlige beskrivelser. De forteller intenst om hvordan det oppleves å trappe ned og slutte med bruk av tunge psykiatriske medikamenter etter lang tids lidelse. Lidelser med forskjellig opphav. Historiene kom-

mer fra brukere i 14 forskjellige land, men er utrolig sammenfallende. Maja Thune med sin historie kunne godt vært representert også her. Boken er balansert i den betydning at den i forordet advarer mot en ukritisk og rask nedtrapping, og at det kan få alvorlige følger for enkelte. Samtidig vitner mange av historiene om at viljen er en svært viktig faktor for å lykkes. Selv etter 30, 40, ja 50 års medisinerer klarer noen å komme seg gjennom det infernoet det ofte er, å gjøre seg uavhengig av tunge medisiner.

Også denne boka er et alvorlig oppgjør med dagens psykiatri. Så godt som hver side inneholder tankevekkere om overforbruk av farlige medisiner, risiko ved feil bruk og om alvorlige bivirkninger og langtidsvirkninger samt manglende nedtrapping. Den forteller også om neglisjering av det mange sier er det viktigste, nemlig de menneskelige aspektene i behandlingen av psykiske lidelser.

Mens jeg leste ble jeg sittende med mange spørsmål. Her er ett av dem: Hvorfor blir bruker- og erfaringsbasert viten som dette så lett avvist av den etablerte ekspertise? Hvorfor synker den ikke inn og blir verdsatt som et viktig korrektiv til etablerte sannheter, overmodne forvurdering? Og hva med respekten for menneskeverdet i det daglige møtet med den lidende? Jeg bare spør.

Boka anbefales på det varmeste og du kan selv bestille den via det nettbaserte forlaget Amazon på Internetadresse www.amazon.de. Den foreligger også i tysk utgave.

Fra «Framtideninord.no»

Jeg føler meg ikke velkommen i Frp-byen Nordreisa

Av: Kapellanen i Lyngen Stefan Kemper-Kohlhase

5. desember ble Hans Erik Schjøth innsatt som ny prost i Nord-Troms-prostiet.

Jeg gratulerer med ny jobb og jeg ønsker deg, kjære Hans Erik, lykke til som ny prost hos oss i Nord-Troms. Men jeg måtte dessverre takke nei til invitasjonen til innsettelsesgudstjenesten i Nordreisa. Det hadde ikke noe med prestene i Nordreisa eller flyttingen av prostesetet fra Lyngseidet til Nordreisa å gjøre. Grunnen til mitt fravær var Frp i Nordreisa. Jeg er ikke særlig glad i Carl I. Hagens parti som er så "snill" mot oss utlendinger. I Nordreisa føler jeg meg som utlending nå fortiden. Jeg føler meg uønsket og ikke velkommen i en Frp-by. Derfor hadde jeg ikke lyst til å komme til innsettelsesgudstjenesten i Nordreisa-kirke. Da invitasjonene til kirkejubileet i Kabelvåg ble sendt, skrev menighetsrådet og soknepresten i Skjærvøy: "Vi føler oss ikke velkommen i Kabelvåg." Og de kom ikke til festen på Lo-

foten. Nå måtte jeg dessverre si akkurat det samme. Jeg føler meg ikke velkommen i en by hvor Frp styrer. Og jeg vil helst unngå å hilse på en Frp-ordfører selv om han ellers kanskje er en trivelig kar. Jeg liker ikke Frps politikk og jeg måtte nå markere det. Men med hensyn til vår nye prost ville jeg ikke skrive noe før innsettelsen. To ting var utslagsgivende for min avgjørelse.

1. I forbindelse med behandlingen av stortingsmeldingen om samfunnsikkerhet krevde Carl I. Hagen omfattende overvåking og infiltrering av de miljøer som inviterer politikere av fundamentalistisk karakter fra andre land, og som selv gir offentlig uttrykk for synspunkter som er skremmende på det norske folk. Dette krevde Frps formann. Jeg syns dette er Stasi- og Gestapo-metoder.

2. Frp vil jo også komme til Sametinget. Som kjent er Frps eneste mål å nedlegge Sametinget i dets nåværende form. På 20- og 30-tallet fantes det et parti i "Weimarer Republik" som prøvde akkurat det samme. De vil-

le komme til et demokratisk parlament bare for å nedlegge det i dets daværende form. I 1933 klarte de det og etterpå kom Riksdagen i Berlin bare sammen når "der Führer" hadde bursdag. Disse to ting var for meg liksom siste spikeren i kista. Nå var det nok, nå måtte jeg si noe og derfor måtte jeg også markere det med mitt fravær.

Hvis Frp fortsetter med en sann politikk er de ikke bedre enn FPÖ i Østerrike, Alianza Nazionale i Italia eller Front Nacional i Frankrike. Mange vil nå si: Dette er politikk, og kirken og prestene skal holde seg til sitt. Det opplevde vi jo da oljevirksomheten i Barentshavet og i Lofoten ble diskutert. Jeg er nesten enig i at kirken skal holde seg til sitt. Som prest i Den norske Kirke vil jeg holde meg til forkynnelsen av Guds ord og forvaltningen av sakramentene. Men la meg bar påminne dere om en ting. Quisling og NS-politikerne krevde akkurat det samme. Kirken og prestene skulle holde seg til sitt, det betyr til det åndelige, og de skulle overlate politikken til andre. Jeg vil ikke ha en sann kirke. Ordet er også fritt for oss fra kirken.

Nordreisa er ikke mitt sokn og mitt prestegjeld og derfor spilte det ingen rolle for meg at Nordreisa fikk en Frp-ordfører etter siste valget. Men hadde dette skjedd i Storfjord eller Lyngen hadde jeg takket for meg med engang og min avskjedssøknad hadde ligget på bordet en dag senere. Jeg er ikke særlig glad i Frps innvandringspolitikk og jeg er heller ikke villig til å samarbeide med en Frp-ordfører, verken i Storfjord eller i Lyngen eller andre steder.

Mitt fravær fra Nordreisa hadde konsekvenser. Jeg måtte arbeide og holde gudstjeneste i Storfjord og Lyngen 5. desember. Men det gjorde jeg med stor glede og god samvittighet. I Storfjord og Lyngen føler jeg meg ikke som utlending. Storfjord er blitt mitt hjemsted. Og i den sammenhengen må jeg rose folk i Storfjord og Lyngen. De lot meg på ingen måte føle at jeg var utlending. Takk for det. Og takk for solidariteten jeg fikk i denne saken.

Kapellanens redegjørelse

Av: Framtid i Nord

Dette er kapellanens uttalelse i sin helhet, gitt fredag ettermiddag i Tromsø.

Uttalelse fra kapellan i Lyngen prestegjeld Stefan Kemper-Kohlhase:

Jeg viser til mitt innlegg i avisen Framtid i Nord i går 9. desember og det mediaoppslag det har fått.

Jeg har i dag vært i samtale med Nord-Hålogaland biskop. Samtalen har vært åpen og ryddig, og jeg vil etter denne samtalen komme med følgende uttalelse:

Jeg skjønner at den omtale jeg har gitt Fremskrittspartiets politikk, ordføreren i Nordreisa og formann Carl I. Hagen, oppfattes krenkende og sårende. Jeg er svært lei for den måten jeg har uttrykt meg på og beklager den måten jeg har omtalt partiets politikk og tillitsmenn på.

Det har ikke vært min hensikt å henge ut verken Fremskrittspartiet eller noen av dets medlemmer, men jeg ser at den måten jeg har formulert mitt innlegg på, virker svært uheldig og støtende.

Jeg beklager også at jeg har knyttet mitt innlegg til innsettelsen av den nye prosten i Nord-Troms prosti. Det har på ingen måte vært min hensikt å skade ham eller hans prostetjeneste, heller ikke forholdet mellom kirke og kommune i Nordreisa.

Jeg håper jeg i fremtiden kan ha et åpent og godt forhold til alle mennesker, uansett parti eller politisk oppfatning, likeså til mine kirkelige kolleger og overordnede.

Jeg ber derfor om tilgivelse for dette som har skjedd.

Ut over dette vil jeg ikke kommentere saken.

Stefan-Kemper Kohlhase
kapellan

Velkommen til Nordreisa

Av: Cornelius Munkvik

Ordfører John Karlsen (Frp) vil neste uke forsøke å få kapellan Stefan Kemper-Kohlhase til å komme til Nordreisa.

- Jeg synes direkte synd på ham. Vi må hjelpe ham inn på den rette veien, sier Karlsen.

Det verste sjokket etter å ha blitt koblet med navn som Quisling, NS, Stasi og Front national, har lagt seg for Nordreisa-ordføreren og partiet hans. Nå ønsker han forsoning med kapellanen i Lyngen og Storfjord.

- Neste uke vil jeg ta kontakt med prost Schjøth og sammen håper jeg at vi skal få Kemper-Kohlhase på besøk. Vi trenger å ta en lengre prat

for å løse opp i disse flokene. Det er helt tydelig at kapellanen ikke vet så mye om det politiske livet i Nordreisa, mener ordføreren.

Lei sak

Forrige gang Stefan Kemper Kohlhase var invitert til Nordreisa, valgte han ikke å komme. Kapellan følte seg ikke velkommen fordi ordføreren i kommunen representerer et parti som i hans øyne operer slik stasi i sin tid gjorde. Nå håper Karlsen at Kemper har skiftet mening.

- Det er ubehagelig å få slike uttalelser kastet etter seg, men jeg håper at folk klarer å ta det hele med et smil. Så vilt er det nemlig. Samtidig er det synd på mennesker i Lyngen og Storfjord som har en prest som er så lite opplyst. Vi må hjelpe ham til å forstå dette selv, fortsetter Nordreisa-ordføreren.

– Uakseptabel oppførsel

Generalsekretær Geir Mo mener kapellan Stefan Kemper-Kohlhase med sine sterke angrep på Fremskrittspartiet, har tråkket langt over grensen for hva som er akseptabelt for en person med hans stilling i Den Norske Kirke

Eddie.thomas@frp.no

I et leserinnlegg i dagens utgave av avisen Framtid i Nord går kapellan Stefan Kemper-Kohlhase til voldsomme angrep på Fremskrittspartiets og på FrPs ordfører i Nordreisa kommune i Troms.

Fremskrittspartiets generalsekretær Geir Mo reagerer sterkt på kapellanens innlegg og har sendt et brev til biskop Per Oskar Kjølås der han ber om at biskopen griper fatt i saken og rydder opp.

- En slik oppførsel som kapellanen her har utvist, kan Den Norske Kirke umulig være bekjent av, mener Mo.

Slik lyder brevet fra Mo til biskop Kjølås:

Biskop Per Oskar Kjølås
Nord-Hålogaland Bispedømmekontor
Postboks 790
9258 TROMSØ

AD. LESERINNLEGG I FRAMTID I NORD

Det vises til leserinnlegg fra kapellan Stefan Kemper-Kohlhase i avisen Framtid i Nord, med sterke og svært usaklige angrep på FrP og en av våre ordførere.

I tillegg til å sammenligne FrP med den verste despoten i Europa uttaler han også at han nektet å delta på innsettelsen av prost Hans Erik Schjøtt, fordi Nordreisa Kommune har ordfører fra Fremskrittspartiet. Han ønsker ikke å hilse på en FrP-ordfører, han føler seg ikke velkommen i kommunen og han akter å flytte fra sin kommune dersom FrP skulle få ordførere også der.

Hva Kemper-Kohlhase personlig måtte mene om ulike politiske partier er relativt uinteressant. Hva Kapellanen Kemper - Kohlhase, som

ansatt i Den norske Kirke mener og skriver og hvordan han opptrer i sin stilling er derimot svært interessant, og det er som kapellan har sendt sitt famøse leserbrev.

Jeg tror ikke det kan være noen tvil om at kapellanen har tråkket solid over grensen for hva som er akseptabelt for en person med hans stilling i Den norske Kirke. En ting er at dette må være i strid med bibelens lære, en annen ting er hvordan han og kirken har tenkt å håndtere dette i tiden fremover.

Skal eksempelvis ikke medlemmer av FrP få syndsforlatelse i hans kirke? Vil han nekte å vie FrP-medlemmer, eller vil han lyse medlemmene i et av landets største politiske partier i bann?

Er dette akseptabel oppførsel fra en ansatt prest i Den norske Kirke? Vi mener ikke det, og vi ber om at biskopen umiddelbart griper fatt i denne saken og rydder opp.

Den norske Kirke kan ikke være bekjent av dette.

Med vennlig hilsen
Fremskrittspartiet
Geir Mo
Generalsekretær

Akersgata og Sametinget

DAGBLADET

Arne Johansen Ijäs førstelektor i journalistikk, Samisk høyskole.

Mandag 14.12.2004,

DET ER PRISVERDIG av Dagbladet å sette fokus på Sametinget. Ingen liker at det sløses med våre skattepenger enten det foregår i Karasjok eller Oslo. Nå er det å håpe at avisa

fortsetter å interessere seg for det samiske samfunnet ikke bare når krittikverdige forhold avsløres og de mest tabloide overskrifter kan brukes. Til nå har både Dagbladet og andre riksmidier meget sjelden hatt stoff fra de samiske områdene. Et raskt søk i avisas nettarkiv viser at bortsett fra serien om Sametinget, har avisa bare 18 ganger i løpet av 2004 skrevet om samer og samiske saker. Mange av disse dreier seg om Tromsøs OL søknad eller andre ur-

bane forhold. Få innslag er fra de samiske kjerneområdene. En undersøkelse om antallet samiske saker i kollega VG, forteller at på 1990-tallet var det i gjennomsnitt 10-12 samiske saker hvert år. Det meste av Dagbladets avsløringer i det siste er gammelt nytt for oss som har samisk som dagligspråk. De samiske mediene har mange ganger fortalt liknende historier, men språkbarrieren har hindret at dette har nådd ut til det norske samfunnet.

Helhets - - -

nal og referer seg bare til kasse D, som er objektiv virkelighet. De øvrige kasser har bare med menneskenes økonomi å gjøre, og er relativ virkelighet.

Hva kassene kan lære oss

Vi skal nå se nøye på kassenes innhold og gjensidige relasjoner, og hele tiden holder oss klart for øye, at menneskenes økonomi er knyttet til innholdet i kassene – nemlig til gull, penger, pengeverdier og realverdier. (Gullstandarden er i dag forlatt.)

Vi går ut fra at samfunnet (som helhet) forholder seg til disse kasser på en ganske bestemt («evig») lovmessig og uforanderlig måte, og at denne måte lett kan sees, erkjennes og oppfattes fullt bevisst, hvis man bare legger arbeide i tingene. Vi vil se på det menneskelige arbeide, produksjonen og forbruket, vi vil se på staten og individet i sitt forhold til kassene. Vi vil se på de forskjellige slags «bevegelser» i kassene som det her dreier seg om, samt på vårt eget (selvbevegelige) sjelelige forhold til disse bevegelser, og på vår (bevisste eller ubevisste) innflytelse på de mange bevegelser det her dreier seg om.

Det er en rekke soleklare kjensgjerninger og selvfølgeligheter som vi vil nærmere markere og klarlegge, og forståeliggjøre om hva som skjer i økonomien.

Kasse A inneholder endel av materien selv. Gullkassen A hører egentlig til materiekassen D, idet gullet i likhet med alle andre mineraler jo er materie. Men gullet er av menneskene gjennom tidene satt i en tenkt særstilling. Så egentlig er det bare tre kasser.

Innholdet av kasse B, og C, er utelukkende skapt av menneskelig tanke og forebildning. Innholdet er altså «relativ virkelighet», som ikke er i kraft av seg selv – men bare er skapt i henhold til menneskenes gjensidige avtaler. Verdiinnholdet refererer seg følgelig bare til menneskene selv og vil forsvinne med menneskene om disse forsvant.

Innholdet i de to kasser vi også forsvinne etterhånden som dekapitaliseringen gjennomføres, og nullprisen for de forskjellige varer er nådd. Innholdet vil altså være forsvunnet, når den materielle frigjørelse er oppnådd, og den tid er kommet, da menneskene er opphørt og selge til hverandre, og hørere med hverandre.

Innholdet i kasse D er noe i seg selv eksisterende. Det er «objektiv virkelighet». Materien eksisterer (i råform) uavhengig av oss mennesker. Men fordi vi i det daglige liv forveksler innholdet i de to kasser og heller ikke er helt klar med hensyn til kasse tre og fire, så går vi i vår tanke til daglig på limpinnen i vår vurdering av disse viktige spørsmål. Vi tror jo innholdet av kasse tre og fire er av samme sort. Derfor tror vi også at vi må bøye oss for «den hårde virkelighet», som spillereglene for kasse tre bestemmer.

Når da menneskene har funnet på («kapitalisere») å bokføre i pengeverdier endel av innholdet i kasse D, så beror dette utelukkende på vår menneskelige vurdering, slik den hittil har artet seg. Den som har funnet sitt uttrykk i kasse C.

Vi ser videre at når endel av innholdet i kasse D foredler materien bare for sin egen skyld (sett fra helhetens synspunkt). Det er ikke pengene eller «verdiene» i kasse B og C

som foredler.

Både planter, dyr og mennesker ernærer seg fra kasse D. Dette er en universal sannhet, som aldri kan gjentas ofte nok, og som må hamres inn i vår bevissthet. Alle levende vesener er uløselig knyttet til materien, som er i bevegelse, og som vi erkjenner gjennom de evige kontinuerlige stoffskifter og kretsløp, og som må danne grunnlaget for den menneskelige økonomi.

Dyrenes og plantenes økonomi er som nevnt endimensjonal – menneskenes er firedimensjonal. Hverken himmelens fugler eller markens blomster er i besittelse av den menneskelige skapende fantasi, forebildningsevne og tankeevne, som har skapt leken med de tre første kasser. Derfor er innholdet av kasse A, B og C alle dyr og planters økonomi uvedkommende. Ingen dyr og planter har noen slags «forståelse» av disse tre første kassers «innhold», og er derfor ganske fremmed for menneskenes økonomiske og sosiale sorger og bekymringer og problemer! En ku synes f.eks. ikke det er dårlige tider, når den befinner seg midt i en grønn og frodig eng og har frodighet om seg på alle kanter! For menneskene i dag derimot skaper overfloden nød og elendighet og «dårlige tider» – takket være vårt nåværende økonomiske «system»! Og vår manglende evne til å skjelve mellom de fire kasser.

Vi kommer til en riktigere oppfatning av det misbrukte begrep «materialisme». Alle dyr og planter er uforsfalskede naturlige «materialister» i dette ords egentlige betydning, da deres hele eksistens og økonomi utelukkende er knyttet til kasse D, som de lever av. Menneskene derimot sier seg å være riktige «materialister» først når de fullt ut forstår og setter pris på og baserer hele sitt liv på innholdet i kassene A, B og C, som de ikke lever av! Og ikke kan leve av!

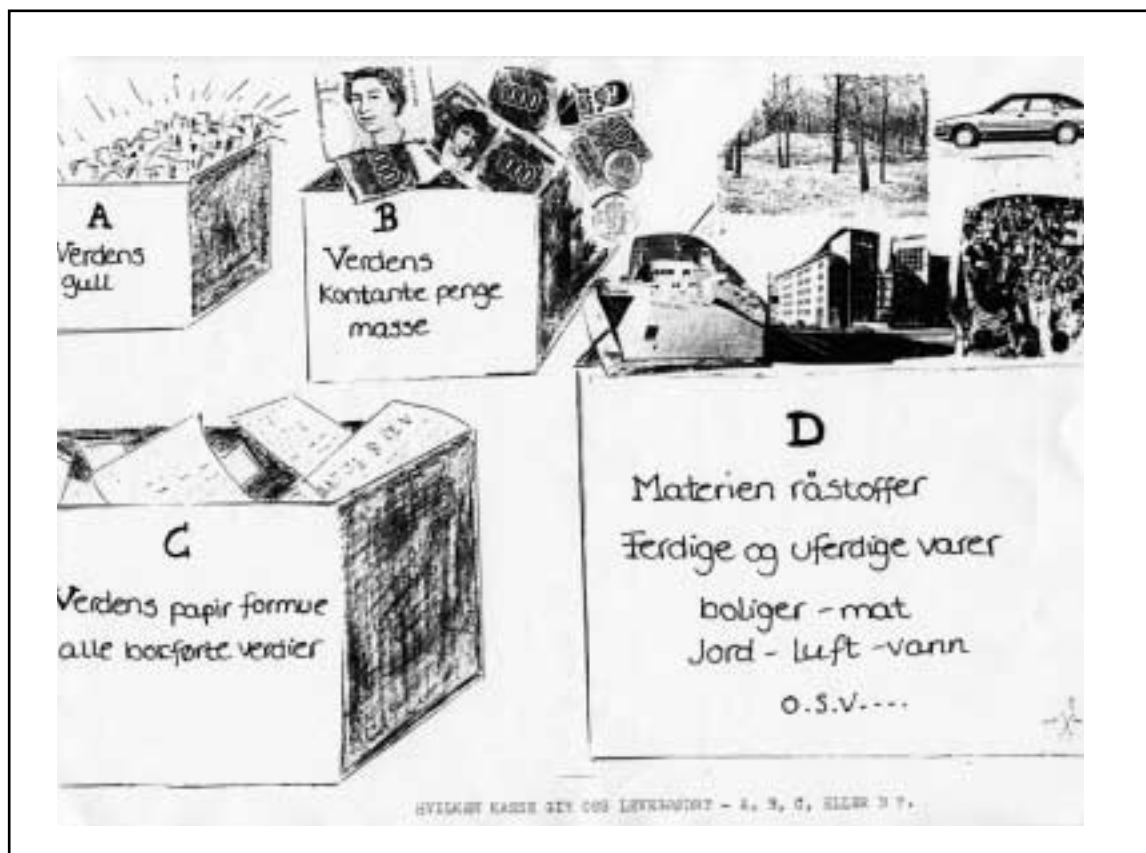
Alle levende vesener må arbeide for å leve. Alle levende vesener, mennesker, dyr og planter har jo det trekk felles i økonomisk henseende, at de må «arbeide» for føden. Det økonomiske arbeide består i innsamling, avhøstning, oppsamling og forarbeidelse etc. For menneskenes vedkommende kommer dertil planmessig arbeide på lengre sikt enn de øvrige skapninger.

Alle planter arbeider gratis, fordi de ikke kapitaliserer.

Dyrenes og plantenes arbeidskraft er «fri». Alle dyr og planter arbeider «gratis» fordi de mangler den fantasi og tenkeevne eller feilaktig tenkeevne, som kapitaliserer deres arbeidskraft. I samme øyeblikk kasse C, som vi kan kalle for den ubesiste oppsamling av tall eller «tenkte» verdier, ble brakt til å forsvinne – ved hjelp av dekapitalisasjon, så vil all arbeidskraft koste null. Hermed må vi også merke oss at intet stoff eller energi går ved arbeide til spille.

Vi må også merke oss at det ikke er arbeiderne som ved å utføre arbeid skaper pengeverdiene i kasse C. Men det er hele menneskeheten som ved sin ukontrollerte fantasi skaper kapitalismen i kasse C. Her medvirker alle i de nåværende «kapitalistiske» samfunn, staten og «borgerne» med sin skattepolitikk og profittkamp, og «arbeiderne» med sin stadiige og vedholdende kapitaliserende lønnskamp.

Legg nøye merke til at i det daglige liv «ser det ut» som om utførelse av arbeide koster penger: Men bare

relativt sett, det omvendte er det riktige:

Fordi man samler på tallverdier istedenfor å dekapitalisere, så «koster det penger» å utføre et arbeide. (Merk!) At for å utføre et arbeide så trengs der realøkonomisk tre ting: Arbeidskraft, mat til denne, og materialer og redskaper. Dette pluss teknisk innsikt, det er den enkle sannhet, som menneskene har vanskelig for å lære, utrolig vanskelig for å lære. Dette er altså det objektivt riktige forhold. Alle «arbeidsgivere», foreningene våre derimot «tror» at arbeidslønner er kilden til prisdannelsen. Men psykologisk sett er det den samme fantasikvalitet, den samme måte å tenke, der er kilden til tallopsamlingen, som også er den sanne urkilde til arbeidslønner. Det er samme fantasikvalitet eller tenkemåte som manifesterer seg i «systemet staten», der er uløselig knyttet til kampen om arbeidslønn og profitt. Det er den samme fantasikvalitet som gjør at både rik og fattig, både «kapitalist» og «kapitalist-fiende» begge elsker staten, som de begge ubevisst fornemmer som et sekundært opphav til de tallverdier som de begge strides om å dele. Det er en og samme ukontrollerte fantasikvalitet som driver hele vår tids verden i sin helvedesdans omkring delingen av innholdet av kasse B og C.

Det er den psykologiske sammenheng vi må ta fatt i og forstå for å bli klar over hvorfor det «ser ut som» om utførelse av arbeidet koster penger.

Vi undersøker videre hva de fire kasser elementer for menneskenes økonomiske liv kan lære oss, og hva vi bør holde oss klart for øye og tanke, om vi skal unngå å gå i alle de folkefeller og fallgruber, som vi til daglig i vårt konvensjonelle liv hittil er fanget i, og som har ført til de økonomiske og sosiale forhold i verden som vi i dag lider under.

Hvor er det egentlige livgivende og sanne verdiskapende?

I pengene eller i menneskene?

Pengene er i seg selv dødt stoff, som selv intet liv skaper. Når «det ser ut» som om så likevel er tilfellet, så beror det på at vi gjennom våre konvensjoner, avtaler og vaner overfører en del av våre psykiske krefter

på pengene, som på den måte får utseende av å være livgivende. Vi dikter liv i penger, på samme måte som barn dikter liv i «døde» ting slik den lille pike dikter liv i sin dukke.

Det sanne forhold er altså at det er menneskenes egne psykiske og fysiske krefter som er de livgivende og de sanne verdiskapende. Det er i menneskene selv verdiene ligger: Det skulle jo være en selvsagt ting. Men vi handler daglig stikk imot denne erkjennelse. Vi handler som om det var det døde og tenkte innhold i kassene A, B og C som skapte liv og som var nødvendig for dette. Derfor blir også vårt samfunnsliv så selvmotsigende og paradoksalt. Tenk nøye over dette!

Hvis man vil dekapitalisere «det tenkte innhold» i kasse C som er papir-formuene og de fiktive verdier, og ombytte dem med den evig skapende og livgivende energi, som er den fysiske og psykiske bevegelse i alle former, hvilket er menneskenes fjerde dimensjon, og la denne være dimensjon også i den menneskelige økonomi, så ville menneskene bli «økonomisk fri» som dyr og planter, og mere enn disse!

Man må gjerne beholde verdimålet og regnskapsmidlet, altså både kasse A og kasse B, både gullet og pengene, når man bare i det daglige individuelle og kollektive liv lærer seg å til å regne med denne «dimensjon» som er i bevegelse i stoffet, eller dynamikken i alt levende organisk liv.

Når menneskene blir seg disse dimensjoner bevisst så opphører de økonomiske vanskeligheter.

Så snart «bevegelsen» (dynamikken) i stoffet bevisst oppfattes og kontrolleres, og nødvendigheten resp. Unødvendigheten av bevegelsen bevisst erkjennes så man vet hva der skjer, hva der bør skje og hva der ikke bør skje, så vil menneskenes økonomiske liv arte seg annerledes enn nå.

Vi mennesker har altså ikke bare høyde, bredde og tykkelse, men også et «innhold». Og dette innhold («fjerdedimensjonen») er vår fysiske og psykiske energi selv, som også er den virksomme dimensjon i menneskenes økonomiske liv.

Så lenge menneskene med sin kirke og presteskap, vitenskap, skole og presse, tv og de øvrige åndelige veiledning ikke er seg denne sin egen selvvirksomhet bevisst, så lenge vil de ubevisst tillegge pengene dynamiske, selvbevegende egenskaper.

Det er dette fenomen at menneskene uten selv å vite av det har overført sin levende og livgivende egenskaper til pengene, og derfor dyrker disse som levende vesener som kalles mammondyrkelse, som allerede de gamle jøder forsto farene ved. Som man kan lese om i bibelen, dette har ikke noe med religion å gjøre. Men som våre teologer intet kjennskap har.

(forts. i neste nr.)

GUDS STRAFFEDOM?

Store gresshopper har invadert Israel. Insektene kom som store skyer 11 dager etter Arafats død.

Her er det virkelig stoff for religionsforskere å stikke hodet i...

DOJ

VERDENSTERROR

Det er stadig flere som hevder at terroren har øket enormt etter at USA okkuperte Irak. Siste mann ut er Pakistans president. Noe av det mest forunderlige var Putins krasse tale mot et land som nå har utkrystallisert seg som verdensdiktator nr. 1, uten å nevne navn, selvfølgelig. Verden er ikke blitt noe bedre etter dette landets krig mot terror - heller tvert i mot. Og det sier altså Putin, leder for et land som har utpint Tsjetsjenia i årevis....

DOJ

I skammekroken

Dagbladets ørefik til Same-tinget er en dråpe i det enorme Stillehavet der ingen journalister fra rikspresen har seilt de siste tiårene.

DAGBLADET

Jan Rune Måsø Leder i NRK Sami Radio journalistklubb
Mandag 14.12.2004,

DAGBLADET HAR utført en imponerende journalistisk innsats de siste ukene der de med glødende engasjement har avdekket økonomisk rot i Sametinget. Nordlys har dermed plassert NRK Sami Radio i skammekroken. Her står vi da og titter ut.

Når politisk redaktør i Nordlys, Oddvar Nygård, i et knallhardt utfall (06.12.04) mot NRK Sami Radio utpeker oss som unnasluntnere og verstingene i klassen etter en kritisk artikkelserie i Dagbladet, så har nok et medium engasjert seg i debatten om hvem som er flinkest i journalistklassen: I å dekke samiske saker. Nordlys' politiske redaktør har en fullstendig, konkluderende og knusende retorikk om at samiske medier har sviktet sin kritiske rolle overfor Sametinget og det samiske samfunnet. Slik har også samiske medier

gjort pengebingen i Sameland en bjørnetjeneste. Det er en kritikk som vi tar til etterretning. Selv om vi ikke er helt enig i alt som er skrevet de siste månedene. I argumentasjonen rundt bjørnetjenesten som Nordlys påpeker, så synes vi å glimte en liten bjørnefell også over den glefsende politiske redaktøren. Før jafsets ettersmell rekker Nordlys å påpeke i sin kommentar at også landsdelsavisen selv har skrevet en rekke artikler om økonomisk rot med bakgrunn i riksrevisjonens kritikk av Sametinget. Den samme øvelsen er også gjort av NRK Sami Radio, der en rekke av de samme steinene har vært snudd. Dette er nok et bilde på hvordan mediemekanismene fungerer i Norge i dag.

DAGBLADETS KRITISKE journalistikk i Sametinget og skittentøysvasken i ettertid er et formidabelt show som viser hva makten i Akersgata er i stand til å gjøre. Slik bør det også være når Akersgata trår til. Dessverre er det ofte slik at samiske medier ikke alltid når fram. Av ulike grunner. Denne gang holdt det heller ikke å ha ekte nordnorske avisånder i Nordlys sine vegger. For å delsitere Oddvar Nygård. Det var Dagbladets helnorske slagkraft som skapte debatten når de brøytet vei gjennom soveromsdøren til Sametinget og gjorde en lynrask dyneløfting. Dette har vi også påpekt tidligere. Med evnen og viljen fra en vå-

ken rikspresse, så er spiralen i gang. Samiske saker er igjen i vinden. Debatten er også i gang i NRK internt. Samiske saker er ønsket på riksplan. Dette er bra.

Nordlys og Dagbladet har påpekt at under dynen på Sametinget finnes det også et forhold mellom samiske politikere og journalister som er usunn. Bredden i dette er nok litt udokumentert og overdimensjonert for å få en slagkraftig debatt. Alikevel er det på sin plass å si at også samene av og til deler samme reinskinn i lavvoen, slik andre gjør. Det er verdt å nevne Tromsø-miljøets lille medieforer i rikspresen, da ordfører, Røde-Herman, ble landskjent. Med blomstrende kontakter i TV2. Det kan godt hende at også andre lusker rundt på de urbanes lekeplaser. Eller kanskje ikke.

Å BLI UTSKJELT for å ha ekte samisk raseri og etterhvert bli plassert i skammekroken for å være umulig, var det som lærte våre samiske besteforeldre å bli ordentlige mennesker i Norge.

Etter en grundig omgang juling i årevis, har nok også unge samiske medier lært litt mer.

Det er nok litt sunnere for samiske journalister enn for besteforeldrene våre. Sakte men sikkert har vi begynt å jobbe for en nordisk standard i journalistikken, der NRK Sami Radio sammen med YLE og SVT daglig jobber med å dekke samiske saker i Norge, Sverige og Finland. Og Russland.

Den kritiske journalistikken har naturlig presset seg fram i årenes

gang etterhvert som profesjonaliseringen av den samiske journalistikken har tatt sine vaklende skritt. Vi er nå i et kryssningspunkt der samiske medier har økt sendetiden på radio fra en time til timesvis hver dag i løpet av få år. Et kryssningspunkt der ung og gammel samisk journalist bytter beite. Med de daglige nordiske tv-nyhetsendingene klokken 17.00 har vi opplevd at det reiser seg et krav fra opinionen og mediesynsnerne, om at det samiske ikke bare skal sendes på samisk. Det er nå et krav at man også skal gjøre den norske befolkningen litt klokere.

Når NRK Sami Radio har blitt en skyteskive der vi beskyldes for ukritisk samisk journalistikk, så er det et sunnhetstegn. Oppmerksomheten de siste månedene er et tegn på den økte bevisstheten som reiser seg blandt befolkningen i Norge, om samiske spørsmål. Befolkningen, og maktpersoner i mediene, følger nå med på hva vi gjør. Det er slik det bør være. Derfor er også stegene NRK Sami Radio tar i årene framover svært viktige. Kravet om å gjøre den norske befolkningen litt klokere, er nettopp steget vi nå jobber med. Men NRK Sami Radio kan ikke være et urfolksalibi for resten av mediene.

DAGBLADETS KRITIKK av NRK Sami Radio for noen måneder siden i spalten «Signaler» har også skapt en sunn debatt og oppmerksomhet rundt samisk journalistikk. At noen bryr seg er det beste. Det var nok også en lignende oppmerksomhet som gjorde at Dagbladets to dyk-

tige nordnorske journalister med kløkt og iver trålet Sametingets tilslørede kjellere etter oppslag. I kronikken «Presseslakterne i Sameland», som ble trykket for en tid tilbake i Nordlys og fagbladet Journalisten sin nettutgave, valgte jeg å trække på noen tær i Akersgata: Med viten og vilje. Der påpekte jeg at også rikspresen har et ansvar for å dekke samiske saker. Slik vil en riksdekkende dagsorden settes, der det blir umulig for samiske og norske maktpersoner å gjemme seg i samiske spørsmål. En spiral der samiske saker forplanter seg som samtale rundt alle kaffebord i Norge vil være produktet. Urfolkspørsmål vil være i høy beredskap. Slik er det i New Zealand og Canada.

Vi håper Dagbladets ørefik til Sametinget bærer bud om en vedvarende dekning av samiske saker for Dagbladet, som resten av Akersgata ser seg nødt til å følge på. Det samme gjelder kringkasteren på Marienlyst. Om ikke, så er dette bare en dråpe i det enorme Stillehavet der ingen journalister fra rikspresen har seilt de siste tiårene. Det ville også være hyggelig om Nordlys' politiske redaktør, Oddvar Nygård, tittet fram bak sin egen bjørnefell. Å slå i luften med pålimte bjørnelapper hjelper ikke, når de selv faller igjennom.

I forsøket på å bli skikkelige samfunnsborgere, så er det slik noen av oss samiske journalister ser på det. Her fra skammekroken.

Religion for rasjonalister

FRA DAGBLADET

IRSHAD MANJI KANADISK FORFATTER

Lørdag 27. november 2004

SOM EN UNG, kanadisk muslim som har etterlyst modernisering av islam, har jeg i løpet av de siste årene reist på kryss og tvers av Nord-Amerika og Europa. For et par uker siden siden var jeg på rundreise i Frankrike og Italia. Gud hjelpe meg.

Jeg ventet ingen varm mottakelse fra mine muslimske trosfeller. Men nå er jeg heller ikke så sikker på at liberale muslimer som meg hører hjemme i mengden av sekulariserte europeere. Dette sier jeg selv etter drapet på den nederlandske filmskaperen Theo van Gogh, som ifølge politikilder ble skutt og knivstukket på åpen gate av en muslimsk ekstremist. Van Gogh hadde praktisert sin rett til å kritisere islam - en rett jeg som moderne muslim fullt og helt forsvare.

Hva får meg egentlig til å føle at selv moderne muslimer ikke kan bli moderne nok for Vest-Europa? Det er fordi jeg, helt fra Amsterdam og Barcelona til Paris og Berlin, får en type spørsmål som jeg aldri får i USA og Canada: Hvorfor bryr en uavhengig kvinne seg om Gud? Hvorfor trenger du i det hele tatt religion?

JEG SKAL SVARE om et øyeblikk. Men først vil jeg gjerne gjøre rede for det jeg ser som de viktigste forskjellene mellom Vest-Europa og Nord-Amerika i debatten om islam. I Vest-Europa er utgangspunktet for debatten hijaben - hodeplagget mange muslimske kvinner bruker

som et tegn på bluferdighet. Som kontrast til dette står terrorismen, som er amerikanernes utgangspunkt for debatten.

Noen vil si at denne forskjellen er forståelig. Terrorangrepene 11. september fant tross alt sted på amerikansk jord. Men bombeangrepene 11. mars skjedde i Madrid. Likevel tar europeerne fremdeles utgangspunkt i hijaben. I Nord-Amerika blir dette hodeplagget knapt ofret et ord.

Denne forskjellen taler for at det er et stort gap mellom folks holdninger til religion i Europa og Nord-Amerika. For en god del europeere, som fremdeles har mange minner om Den katolske kirkes åndelige undertrykkelse, er religion noe irrasjonelt. De mener at kvinner som dekker seg til, i beste fall er dumme. Hvis ikke, er de farlige.

I Nord-Amerika er holdningen en annen. Ettersom det lenge har vært et samfunn av immigranter som ønsker å bli møtt med religiøs toleranse, blir ikke religion i seg selv sett på som noe irrasjonelt - selv om det mange gjør med sin religion kan være det, noe terrorismen er et eksempel på. Det betyr at muslimer i Nord-Amerika ikke først og fremst dømmes etter det vi har på oss, men etter det vi gjør - og ikke gjør, som å si høyt og tydelig at vi tar avstand fra islamistisk vold.

DET ER LIKEVEL noe mer som skjer. Masseinnvandringen av muslimer bringer den religiøse troen tilbake til det offentlige rom. Religionens tilbakekomst truer den verdslige humanismen; den form for rettroenhet som har rådet grunnen siden den franske revolusjon.

Mange vesteuropeere føler at de-

res idealer om åpenhet og individets frihet som går helt tilbake til opplysningstida, blir borte i den nye strømmen av «troende». Paradoksalt nok fører det til at de sympatiserer med mennesker i den muslimske verden som er fortørnet over at importerte verdier utfordrer deres egne verdiorner. Begge gruppene beskytter sin egen identitet.

Denne proteksjonismen utspiller seg nå i debatten om Tyrkia skal bli en del av EU. Medlemmer av EU-kommisjonen har bred støtte i opinionen når de hevder at Tyrkia er for «orientalsk». Ja vel, så sier vi at noen puritanske muslimer er redde for liberale og pluralistiske verdier. Men er virkelig Tyrkia så forskjellig fra Europa?

LANDET HAR VÆRT medlem

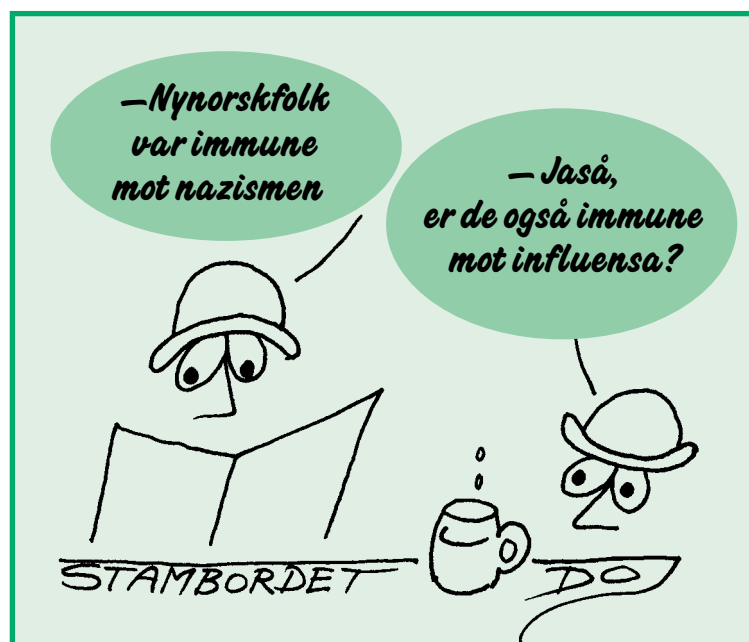
av NATO i en årrekke. Den såkalte «islamistiske regjeringen» har endret lovene for å tilfredsstille EUs krav til menneskerettighetene. Tyrkia har en overraskende fri presse. Nylig satte en venstreorientert avis spørsmålsteget ved Koranens opprinnelse. En høyreorientert avis skrev om homofile som driver lobbyvirksomhet for at også seksuell legning skal omfattes av forbud mot diskriminering, og en sentrumsavis skrev på lederplass at det bør innføres reformer i skolen for å fremme mangfold.

Som en ung tyrker sa til meg, «Hvis vestlige verdier er toleranse, demokrati, rettferdighet, likhet og frihet, så bor jeg i et vestlig land: Tyrkia.» Prøv å si det til de europeere som ønsker å prakke sin bagasje fra Vatikanet på muslimske innvandrere. Deres sekularisme kan være nidkjær, misjonerende - for å si det rett ut - religiøs. Noe som bringer

meg tilbake til spørsmålet om hvorfor jeg, en uavhengig kvinne, bryr meg om islam. Religionen gir oss et sett av verdier, deriblant disiplin, som kan tjene som motvekt til den materialistiske livsstilen i den vestlige verden. Jeg kunne ha blitt en materialist som bruker shopping som terapi og søker lykken på kjøpesentrene. Det ble jeg ikke fordi religionen er et bedre alternativ som tvinger meg til å tenke.

Islam har store mangler. Jeg vet at denne uttalelsen gjør meg til gudsbepotter i utallige muslimers øyne. C'est la vie. Hvis de ikke bare lar seg styre av følelser, vil de se at religion kan være en gave fra oven for rasjonalistene blant oss.

Oversatt av Marit Jahreie
©New York Times,
norsk enerett Dagbladet

Samfunnsliv

Redaksjon og ekspedisjon
6150 ØRSTA

Abonnement i hele Norden
Kr. 500,- pr år
kr. 250,- pr halvår

Annonsepris kr. 4,- pr mm
1. side kr. 4,50 pr mm

Abonnement kan tegnes
ved poststedene eller
direkte i ekspedisjonen

Sats og trykk:
Møre-Nytt, Ørsta